

Přehled tematického okruhu

OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Právo na ochranu osobních údajů je jedním ze základních práv, jehož dodržování je důležitým cílem Evropské unie.

Je zakotveno v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), která v článku 8 stanoví, že:

- „1. Každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají.
2. Tyto údaje musí být zpracovány korektně, k přesně stanoveným účelům a na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem. Každý má právo na přístup k údajům, které o něm byly shromážděny, a má právo na jejich opravu.
3. Na dodržování těchto pravidel dohlíží nezávislý orgán.“

Toto základní právo mimoto úzce souvisí s právem na respektování soukromého a rodinného života zakotveným v článku 7 Listiny.

Právo na ochranu osobních údajů je rovněž zakotveno v čl. 16 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), který v tomto ohledu navazuje na článek 286 ES.

Co se týče sekundárního práva, Evropské společenství přijalo od poloviny 90. let minulého století různé nástroje k zajištění ochrany osobních údajů. Směrnice 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů¹, přijatá na základě článku 100a ES, představuje v tomto ohledu hlavní unijní právní akt v dané oblasti. Stanoví obecná pravidla zákonnosti zpracovávání osobních údajů, jakož i práva dotčených osob a stanoví mj. zřízení nezávislých orgánů dozoru v členských státech.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 1995, L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355) v konsolidovaném znění ze dne 20. 11. 2003, zrušená k 25. květnu 2018 (viz poznámka pod čarou 5).

Směrnice 2002/58/ES² následně doplnila směrnicí 95/46/ES tím, že harmonizovala právní předpisy členských států týkající se ochrany práva na soukromí, zejména stran zpracování osobních údajů v odvětví elektronických komunikací³.

Mimoto v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva (bývalé články 30 a 31 SEU) upravuje (do května 2018) rámcové rozhodnutí 2008/977/SVV⁴ ochranu osobních údajů v oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech.

Evropská unie nedávno vypracovala v této oblasti nový právní rámec. Za tímto účelem přijala v roce 2016 nařízení (EU) 2016/679⁵ o ochraně osobních údajů, kterým se ruší směrnice 95/46/ES a které bude přímo použitelné od 25. května 2018, jakož i směrnicí (EU) 2016/680⁶ o ochraně uvedených údajů v oblasti trestního práva, kterou se zrušuje rámcové rozhodnutí 2008/977/SVV a kterou mají členské státy provést do 6. května 2018.

A konečně, pokud jde o zpracování osobních údajů ze strany orgánů a institucí EU, jejich ochrana je garantována nařízením (ES) č. 45/2001⁷. Uvedené nařízení umožnilo zřídit v roce 2004 Evropského inspektora ochrany údajů. V lednu 2017 Komise předložila návrh⁸ nového nařízení, kterým se zrušuje nařízení č. 45/2001 a rozhodnutí 1247/2002/ES, s cílem modernizovat právní předpisy v dané oblasti a uvést je do souladu s novým režimem stanoveným nařízením (EU) 2016/679.

---

2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. 2002, L 201, s. 37; Zvl. vyd. 13/29, s. 514) v konsolidovaném znění ze dne 19. 12. 2009.

3 Rámcové rozhodnutí Rady 2008/977/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a justiční spolupráce v trestních věcech (Úř. věst. 2008, L 350, s. 60), zrušené s účinností k 6. květnu 2018 (viz poznámka pod čarou 6).

4 Rámcové rozhodnutí Rady 2008/977/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a justiční spolupráce v trestních věcech (Úř. věst. 2008, L 350, s. 60), zrušené s účinností k 6. květnu 2018 (viz poznámka pod čarou 6).

5 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (Úř. věst. 2016, L 119, s. 1), použitelné od 25. května 2018.

6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. 2016, L 119, s. 89).

7 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 2001, L 8, s. 1; Zvl. vyd. 13/26, s. 102).

8 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES [COM(2017) 8 final].

I. Právo na ochranu osobních údajů uznané Listinou základních práv Evropské unie

1. Soulad sekundárních právních předpisů EU s právem na ochranu osobních údajů

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 9. listopadu 2010, Volker und Markus Schecke a Eifert (C-92/09 a C-93/09, EU:C:2010:662)⁹

V dané věci stáli proti sobě ve sporech v původních řízeních zemědělci a spolková země Hesensko ve věci zveřejnění osobních údajů, jež se jich jakožto příjemců finančních prostředků z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) týkaly, na internetových stránkách Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (spolkový úřad pro zemědělství a výživu). Uvedení zemědělci se stavěli proti tomuto zveřejnění, a zejména uváděli, že nebylo odůvodněno převažujícím veřejným zájmem. Spolková země Hesensko měla zase za to, že zveřejnění uvedených údajů vyplývalo z nařízení (ES) č. 1290/2005¹⁰ a 259/2008¹¹, stanovujících rámec pro financování společné zemědělské politiky a ukládajících zveřejňování informací o fyzických osobách, jimž jsou poskytovány peněžní prostředky z EZZF a EZFRV.

Právě v tomto kontextu položil Verwaltungsgericht Wiesbaden (správní soud ve Wiesbadenu, Německo) Soudnímu dvoru několik otázek týkajících se platnosti některých ustanovení nařízení (ES) č. 1290/2005 a 259/2008, které stanoví zveřejňování takových informací, zejména prostřednictvím internetových stránek provozovaných vnitrostátními úřady.

Pokud jde o soulad mezi právem na ochranu osobních údajů uznaným Listinou a povinností transparentnosti v oblasti evropských fondů, Soudní dvůr uvedl, že zveřejnění jmenných údajů o příjemcích finančních prostředků a částek, které tito obdrželi, na internetových stránkách představuje v důsledku volného přístupu třetích osob na tyto stránky zásah do práva dotčených příjemců na respektování jejich soukromého života obecně, a konkrétně pak do práva na ochranu jejich osobních údajů (body 56–64).

Takový zásah musí být k tomu, aby byl odůvodněný, stanoven zákonem, respektovat podstatu těchto práv a na základě zásady proporcionality být nezbytný a skutečně odpovídat cílům obecného zájmu, které uznává Evropská unie, přičemž výjimky z těchto práv a jejich omezení se musí omezit na to, co je naprosto nezbytné (bod 65). V této souvislosti měl Soudní dvůr za to, že i když v demokratické společnosti mají daňoví poplatníci právo být informováni o využívání veřejných prostředků, nic to nemění na tom, že Rada a Komise byly povinny vyváženě poměřit jednotlivé dotčené zájmy, což vyžadovalo, aby před přijetím sporných ustanovení ověřily, zda zveřejňování daných údajů prostřednictvím jediné internetové stránky v každém členském státě nepřekročilo meze toho, co bylo nezbytné k dosažení legitimně sledovaných cílů (body 77, 79, 85 a 86).

⁹ Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2010, s. 11.

¹⁰ Nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 ze dne 21. června 2005 o financování společné zemědělské politiky (Úř. věst. 2005, L 209, s. 1), zrušené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky (Úř. věst. 2013, L 347, s. 549).

¹¹ Nařízení Komise (ES) č. 259/2008 ze dne 18. března 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, pokud jde o zveřejňování informací o příjemcích finančních prostředků z EZZF a EZFRV (Úř. věst. 2008, L 76, s. 28), zrušené prováděcím nařízením Komise (EU) č. 908/2014 ze dne 6. července 2014, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o platební agentury a další subjekty, finanční řízení, schvalování účetní závěrky, pravidla pro kontroly, jistoty a transparentnost (Úř. věst. 2014, L 255, s. 59).

Soudní dvůr tedy prohlásil za neplatná některá ustanovení nařízení (ES) č. 1290/2005, jakož i nařízení (ES) č. 259/2008 v plném rozsahu, jelikož stran fyzických osob, které jsou příjemci podpor z EZZF a EZFRV, daná ustanovení vyžadují zveřejňování osobních údajů o všech příjemcích, aniž činí rozdíly podle takových relevantních kritérií, jako je doba, po kterou takové podpory dostávali, frekvence podpor nebo jejich typ a výše (bod 92 a výrok 1). Soudní dvůr však nezpochybnil účinky zveřejňování seznamů příjemců takových podpor prováděného vnitrostátními orgány přede dnem vyhlášení uvedeného rozsudku (bod 94 a výrok 2).

Rozsudek ze dne 17. října 2013, Schwarz (C-291/12, EU:C:2013:670)

Michael Schwarz požádal město Bochum (Německo) o vydání cestovního pasu, avšak odmítl, aby mu při této příležitosti byly odebrány otisky prstů. Vzhledem k tomu, že město jeho žádost zamítlo, podal M. Schwarz žalobu k Verwaltungsgericht Gelsenkirchen (správní soud v Gelsenkirchenu, Německo), kterou se domáhal, aby byla dané obci uložena povinnost vydat mu cestovní pas bez odebrání otisků prstů. Michael Schwarz u uvedeného soudu zpochybňoval platnost nařízení (ES) č. 2252/2004¹², které zavedlo povinnost odebírat žadatelům o vydání cestovního pasu otisky prstů, a mimo jiné tvrdil, že dané nařízení porušuje právo na ochranu osobních údajů a právo na soukromí.

V této souvislosti se Verwaltungsgericht Gelsenkirchen rozhodl položit Soudnímu dvoru předběžnou otázku, zda je uvedené nařízení v rozsahu, v němž ukládá žadateli o cestovní pas povinnost strpět sejmutí otisků prstů a jejich uchovávání v cestovních pasech, platné, a to zejména z hlediska Listiny.

Soudní dvůr na tuto otázku odpověděl kladně, když rozhodl, že odebrání a uchovávání otisků prstů vnitrostátními orgány, upravená v čl. 1 odst. 2 nařízení (ES) č. 2252/2004, sice představují zásah do práv na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů, avšak tento zásah je odůvodněn cílem ochrany cestovních pasů proti jejich neoprávněnému použití.

Takové zákonné omezení především sleduje Unii uznatý cíl obecného zájmu, jelikož má bránit zejména neoprávněnému vstupu osob na unijní území (body 35–38). A odebrání a uchovávání otisků prstů umožňují dosažení tohoto cíle. Třebaže metoda ověřování totožnosti prostřednictvím otisků prstů není stoprocentně spolehlivá, výrazně snižuje riziko přijetí neoprávněných osob. Dále skutečnost, že se otisky prstů držitele cestovního pasu neshodují s údaji v tomto dokumentu, neznamená, že je dotyčné osobě automaticky odepřen vstup na unijní území, ale v důsledku takové neshody bude pouze provedena důkladná kontrola, která definitivně určí totožnost uvedené osoby (body 42–45).

A konečně pokud jde o nezbytnost takového zpracování, Soudní dvůr nebyl seznámen s existencí dostatečně účinných opatření, která by přitom do práv přiznaných články 7 a 8 Listiny zasahovala méně než metoda založená na otiscích prstů (bod 53). Článek 1 odst. 2 nařízení (ES) č. 2252/2004 nepředpokládá zpracování odebraných otisků prstů, které by překračovalo meze toho, co je k dosažení uvedeného cíle nezbytné. Uvedené nařízení totiž výslovně uvádí, že otisky prstů mohou být použity pouze k ověření pravosti cestovního pasu a totožnosti jeho držitele. Článek 1 odst. 2 nařízení navíc zajišťuje ochranu proti nebezpečí, že by údaje obsahující otisky prstů mohly číst neoprávněné osoby, a stanoví uchovávání otisků prstů pouze v samotném cestovním pasu, který zůstává výlučně v dispozici svého držitele (body 54–57, 60 a 63).

¹² Nařízení Rady (ES) č. 2252/2004 ze dne 13. prosince 2004, o normách pro bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy (Úř. věst. 2004, L 385 s. 1) ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 444/2009 ze dne 6. května 2009 (Úř. věst. 2009, L 142, s. 1).

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 8. dubna 2014, Digital Rights Ireland a Seitlinger a další (spojené věci C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238)¹³

Uvedený rozsudek má původ v návrzích na posouzení platnosti směrnice 2006/24/ES o uchovávání údajů s ohledem na základní práva na soukromí a na ochranu osobních údajů, vznesených v rámci vnitrostátních sporů před irským a rakouským soudem. Ve věci C-293/12 byl High Court (Vrchní soud, Irsko) předložen spor mezi společností Digital Rights a irskými orgány ve věci legality vnitrostátních opatření týkajících se uchovávání údajů o elektronických komunikacích. Ve věci C-594/12 bylo Verfassungsgerichtshof (Ústavní soud, Rakousko) předloženo několik podání ve věcech ústavnosti požadujících zrušení vnitrostátního ustanovení provádějícího směrnici 2006/24/ES do rakouského práva.

Ve svých žádostech o rozhodnutí o předběžné otázce se irský a rakouský soud dotazovaly Soudního dvora na platnost směrnice 2006/24/ES s ohledem na články 7, 8 a 11 Listiny. Konkrétně se uvedené soudy Soudního dvora tázaly, zda povinnost poskytovatelů veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí, která je stanovena uvedenou směrnicí a spočívá v uchovávání údajů o soukromém životě osoby a jejích komunikacích po určitou dobu a v umožnění přístupu příslušných vnitrostátních orgánů k nim, představuje neodůvodněný zásah do těchto základních práv. V tomto ohledu jsou dotčnými údaji mimo jiné údaje potřebné k dohledání a identifikaci zdroje sdělení a jeho adresáta, ke zjištění data, času a doby trvání komunikace a k určení typu sdělení, k identifikaci komunikačního vybavení uživatelů a ke zjištění polohy mobilního komunikačního zařízení, tedy údaje, mezi něž patří mimo jiné jméno a adresa účastníka nebo registrovaného uživatele, telefonní čísla volajícího a volaného a IP adresa pro internetové služby. Tyto údaje umožňují především zjistit, s kým a jakým způsobem daný účastník nebo registrovaný uživatel komunikoval, stejně jako určit čas této komunikace a místo, ze kterého probíhala. Dále umožňují znát četnost komunikace daného účastníka nebo registrovaného uživatele s určitými osobami v určitém období.

Soudní dvůr nejprve učinil závěr, že v případě uložení takových povinností uvedeným poskytovatelům představují ustanovení směrnice 2006/24/ES zvlášť závažný zásah do základních práv na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů zaručených články 7 a 8 Listiny. V této souvislosti Soudní dvůr ovšem konstatoval, že tento zásah může být odůvodněn sledováním cíle obecného zájmu, například boje proti organizované trestné činnosti. Poukázal zaprvé na to, že směrnicí uložené uchovávání údajů nemohlo zasahovat do podstaty základních práv na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů, neboť neumožňovalo seznámit se s obsahem elektronických sdělení jako takovým, a bylo stanoveno, že poskytovatelé služeb nebo sítí musejí dodržovat určité zásady ochrany a bezpečnosti údajů. Zadruhé Soudní dvůr podotkl, že uchovávání údajů za účelem jejich případného předání příslušným vnitrostátním orgánům skutečně odpovídalo cílům obecného zájmu, konkrétně boji proti závažné trestné činnosti a v konečném důsledku veřejné bezpečnosti (body 38–44).

Soudní dvůr měl nicméně za to, že unijní normotvůrce překročil přijetím směrnice o uchovávání údajů meze diktované požadavkem dodržování zásady proporcionality. Rozhodl tudíž o neplatnosti směrnice, jelikož měl za to, že velmi rozsáhlý a zvlášť závažný zásah do základních práv, který s sebou tato směrnice nesla, nebyl přesně vymezen natolik, aby bylo zaručeno, že se tento zásah omezí na nezbytné minimum (bod 65). Směrnice 2006/24/ES se totiž vztahovala všeobecně na každou osobu, každý prostředek elektronické komunikace a na všechny provozní údaje bez jakéhokoli rozlišování, omezení či výjimky v závislosti na cíli boje proti závažné trestné činnosti (body 57–59). Kromě toho směrnice nestanovila žádné objektivní kritérium umožňující vymezení přístupu příslušných vnitrostátních orgánů k údajům a jejich následné využití pro účely předcházení, odhalování nebo stíhání trestných činů, které lze považovat za dostatečně závažné na to, aby takový zásah odůvodnily, ani hmotněprávní a procesní podmínky takového přístupu nebo takového použití (body 60–62). A konečně, pokud jde o dobu uchovávání údajů, směrnice stanovila dobu nejméně šesti měsíců, aniž jakkoli rozlišovala mezi jednotlivými kategoriemi

¹³ Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2014, s. 60.

údajů podle dotčených osob nebo podle jejich případné užitečnosti pro účely sledovaného cíle (body 63 a 64).

Co se týče požadavků vyplývajících z čl. 8 odst. 3 Listiny, Soudní dvůr konstatoval, že směrnice 2006/24/ES nestanovovala dostatečné záruky k zajištění účinné ochrany údajů proti riziku zneužití ani proti neoprávněnému přístupu k údajům a jejich protiprávnímu využívání a neukládala ani uchovávání na unijním území.

V důsledku toho uvedená směrnice plně nezaručovala dohled nezávislého orgánu nad dodržováním požadavků ochrany a bezpečnosti, který nicméně výslovně vyžaduje Listina (body 66–68).

2. Dodržování práva na ochranu osobních údajů při provádění unijního práva

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 21. prosince 2016, Tele2 Sverige (spojené věci C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970)¹⁴

Po rozsudku Digital Rights Ireland a Seitlinger a další, kterým byla směrnice 2006/24/ES prohlášena za neplatnou (viz výše), byly Soudnímu dvoru předloženy dvě věci týkající se obecné povinnosti uchovávat údaje o elektronických komunikacích, uložené ve Švédsku a ve Spojeném království poskytovatelům těchto služeb a stanovené zrušenou směrnicí.

Den po vyhlášení rozsudku Digital Rights Ireland a Seitlinger a další telekomunikační společnost Tele2 Sverige oznámila švédskému orgánu dozoru nad poštami a telekomunikacemi své rozhodnutí nadále neuchovávat údaje, jakož i úmysl smazat již uložené údaje (věc C-203/15). Švédská právní úprava totiž ukládala poskytovatelům služeb elektronických komunikací povinnost systematicky a průběžně bez jakékoli výjimky uchovávat veškeré provozní a lokalizační údaje všech účastníků a registrovaných uživatelů, která se vztahovala na veškeré prostředky elektronické komunikace. Ve věci C-698/15 podaly tři osoby žaloby směřující proti britskému režimu uchovávání údajů, který umožňoval ministru vnitra uložit poskytovatelům veřejných telekomunikačních služeb uchovávání veškerých údajů o elektronických komunikacích po dobu maximálně dvanácti měsíců, s výjimkou uchovávání obsahu předmětné komunikace.

Na základě předběžných otázek předložených Kammarrätten i Stockholm (odvolací správní soud ve Stockholmu, Švédsko) a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (občanskoprávní senát odvolacího soudu pro Anglii a Wales, Spojené království) se měl Soudní dvůr vyjádřit k výkladu čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58/ES o soukromí a elektronických komunikacích, který členským státům umožňuje zavést určité výjimky z povinnosti zajistit důvěrnost elektronických komunikací a s nimi souvisejících provozních údajů stanovené danou směrnicí.

Ve svém rozsudku Soudní dvůr nejprve rozhodl, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s články 7, 8, 11 a čl. 52 odst. 1 Listiny brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je švédská úprava, která za účelem boje proti trestné činnosti stanoví plošné a bezrozdílné uchovávání veškerých provozních a lokalizačních údajů všech účastníků a registrovaných uživatelů, které se vztahuje na veškeré prostředky elektronické komunikace. Podle Soudního dvora proto taková vnitrostátní právní úprava překračuje meze toho, co je naprosto nezbytné, a nelze ji v demokratické společnosti považovat za odůvodněnou, jak vyžaduje uvedený čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s výše uvedenými články Listiny (body 99–105, 107, 112 a výrok 1).

---

¹⁴ Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2016, s. 62.

Totéž ustanovení ve spojení s týmiž články Listiny základních práv brání rovněž vnitrostátní právní úpravě, která upravuje ochranu a bezpečnost provozních a lokalizačních údajů, zejména přístup příslušných vnitrostátních orgánů k uchovávaným údajům, a která v rámci boje proti trestné činnosti neomezuje tento přístup tak, aby byl umožněn výlučně pro účely boje proti závažné trestné činnosti, a nepodmiňuje tento přístup předchozím přezkumem ze strany soudu nebo nezávislého správního orgánu, a která nevyžaduje, aby dotčené údaje byly uchovávány na území Unie (body 118–122, 125 a výrok 2).

Soudní dvůr měl naproti tomu za to, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58/ES nebrání právní úpravě, která preventivně umožňuje cílené uchování údajů dané povahy za účelem boje proti závažné trestné činnosti, za podmínky, že uchování je omezeno na to, co je nezbytně nutné, pokud jde o kategorie údajů a komunikační prostředky, na něž se toto uchování vztahuje, dotčené osoby a dobu uchování. K tomu, aby byly tyto požadavky splněny, musí daná právní úprava zaprvé stanovit jasná a přesná pravidla umožňující účinně chránit tyto údaje proti riziku zneužití. Musí zejména uvádět okolnosti a podmínky, za nichž může být preventivně přijato opatření k uchování údajů, čímž zaručí, že takové opatření se omezí na to, co je nezbytně nutné. Zadruhé, pokud jde o hmotněprávní podmínky, které musí vnitrostátní právní úprava splňovat, aby bylo zaručeno, že je omezena na nezbytné minimum, musí uchování údajů vždy odpovídat objektivním kritériím, která vymezují vztah mezi údaji, které mají být uchovávány, a sledovaným účelem. Takové podmínky musí v praxi zejména umožňovat účinné vymezení rozsahu opatření a v návaznosti na to i vymezení dotčené veřejnosti. Pokud jde o toto vymezení, vnitrostátní právní úprava musí být založena na objektivních skutečnostech, na jejichž základě lze vymezit okruh osob z řad veřejnosti, jejichž údaje mohou vykazat minimálně nepřímou souvislost se závažnou trestnou činností nebo určitým způsobem přispívat k boji proti závažné trestné činnosti či k předcházení závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti (body 108–111).

II. Zpracování osobních údajů ve smyslu směrnice č. 95/46/ES

1. Zpracování osobních údajů vyloučená z působnosti směrnice 95/46/ES

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 30. května 2006, Parlament v. Rada (C-317/04 a C-318/04, EU:C:2006:346)

Po teroristických útocích z 11. září 2001 přijaly Spojené státy právní předpisy, které stanovily, že letecké společnosti provozující leteckou přepravu do Spojených států, ze Spojených států nebo přes území Spojených států jsou povinny poskytnout orgánům Spojených států elektronický přístup k údajům obsaženým v jejich kontrolních systémech rezervací a odletů, nazývaných Passenger Name Records (PNR).

Komise měla za to, že tato ustanovení mohou být v rozporu s právními předpisy Společenství a členských států v oblasti ochrany údajů a zahájila jednání s americkými orgány. V návaznosti na tato jednání Komise dne 14. května 2004 přijala rozhodnutí 2004/535/ES¹⁵ konstatující, že Úřad pro cla a ochranu hranic Spojených států (United States Bureau of Customs and Border Protection, dále jen „CBP“) zajišťuje odpovídající úroveň ochrany údajů PNR předávaných ze Společenství (dále jen „rozhodnutí

¹⁵ Rozhodnutí Komise 2004/535/ES ze dne 14. května 2004 o odpovídající úrovni ochrany osobních údajů obsažených v záznamech o knihování cestujících v letecké dopravě, které se předávají Úřadu USA pro cla a ochranu hranic (Úř. věst. 2004, L 235, s. 11).

o odpovídající úrovni ochrany“). Dále Rada přijala dne 17. května 2004 rozhodnutí 2004/496/ES¹⁶, kterým se schvaluje uzavření dohody mezi Evropským společenstvím a Spojenými státy americkými o zpracování a předávání údajů PNR leteckými dopravci usazenými na území členských států Společenství CBP.

Evropský parlament podal k Soudnímu dvoru návrh na zrušení obou výše uvedených rozhodnutí, přičemž zejména tvrdil, že rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany bylo přijato ultra vires, že článek 95 ES (nyní článek 114 SFEU) nepředstavovalo vhodný právní základ pro rozhodnutí, kterým se schvaluje uzavření dohody, a že v obou případech došlo k porušení základních práv.

Co se týče rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany, Soudní dvůr nejprve zkoumal, zda mohla Komise své rozhodnutí platně přijmout na základě směrnice 95/46/ES. V této souvislosti konstatoval, že z uvedeného rozhodnutí vyplývá, že předávání údajů PNR CBP představuje zpracování, které se týká veřejné bezpečnosti a činnosti státu v oblasti trestního práva. Ačkoliv byly podle Soudního dvora údaje PNR v počátku shromažďovány leteckými společnostmi v rámci činnosti, která spadá pod unijní právo, a sice prodeje letenky, která zakládá nárok na poskytnutí služeb, zpracování údajů, kterého se týká rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany, mělo zcela odlišnou povahu. Rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany se totiž týkalo zpracování údajů nezbytného nikoliv k poskytování služeb, ale k zachování veřejné bezpečnosti a k trestním účelům (body 56 a 57).

V této souvislosti Soudní dvůr uvedl, že skutečnost, že údaje PNR byly shromážděny soukromými subjekty k obchodním účelům a tím, kdo organizoval jejich předávání třetím státům, byly tyto soukromé osoby, nebrání tomu, aby bylo toto předávání považováno za zpracování údajů vyloučené z působnosti směrnice. Toto předávání totiž bylo zasazeno do rámce vytvořeného orgány veřejné moci týkajícího se veřejné bezpečnosti. Soudní dvůr proto dospěl k závěru, že rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany nespadá do působnosti směrnice, neboť se týkalo zpracování osobních údajů, které je z ní vyloučeno. Soudní dvůr v důsledku toho rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany zrušil (body 58 a 59).

Co se týče rozhodnutí Rady, Soudní dvůr konstatoval, že článek 95 ES ve spojení s článkem 25 směrnice 95/46/ES nemohl založit pravomoc Společenství k uzavření dotčené dohody se Spojenými státy. Daná dohoda se totiž týkala téhož předávání údajů jako rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany, a tedy zpracování údajů, která jsou vyňata z působnosti směrnice. Soudní dvůr v důsledku toho rozhodnutí Rady schvalující uzavření dohody zrušil (body 67–69).

Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. prosince 2014, Ryneš (C-212/13, EU:C:2014:2428)

V reakci na opakované útoky nainstaloval F. Ryneš na svůj dům bezpečnostní kameru. Po dalším útoku na jeho dům pomohly záznamy uvedené kamery identifikovat dvě podezřelé osoby, proti nimž bylo zahájeno trestní řízení. Zákonnost zpracování údajů zaznamenaných kamerou byla zpochybněna jedním z podezřelých, který se obrátil na Úřad pro ochranu osobních údajů, jenž konstatoval, že F. Ryneš porušil pravidla v oblasti ochrany osobních údajů, a uložil mu pokutu.

Nejvyšší správní soud České republiky, k němuž podal F. Ryneš kasační stížnost směřující proti rozsudku Městského soudu v Praze potvrzujícímu rozhodnutí uvedeného úřadu, se Soudního dvora dotázal, zda záznam pořízení F. Rynešem za účelem ochrany života, zdraví a majetku představuje zpracování údajů, na něž se nevztahuje směrnice 95/46/ES, z důvodu, že tento záznam byl pořízen fyzickou osobou pro výkon výlučně osobních či domácích činností ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhé odrážky uvedené směrnice.

¹⁶ Rozhodnutí Rady 2004/496/ES ze dne 17. května 2004, o uzavření dohody mezi Evropským společenstvím a Spojenými státy americkými o zpracování a předávání údajů jmeně evidence cestujících (PNR) Úřadu pro celní a ochranu hranic ministerstva vnitřní bezpečnosti Spojených států (Úř. věst. 2004, L 183, s. 83 a oprava Úř. věst. 2005, L 255, s. 168).

Soudní dvůr rozhodl, že provozování kamerového systému, při kterém je obrazový záznam zachycující osoby ukládán formou nekonečné smyčky do takového nahrávacího zařízení, jako je pevný disk, umístěného fyzickou osobou na jejím rodinném domě za účelem ochrany majetku, zdraví a života majitelů domu, přičemž takový systém zabírá též veřejné prostranství, nepředstavuje zpracování údajů pro výkon výlučně osobních či domácích činností (bod 35 a výrok).

V tomto ohledu připomněl, že ochrana základního práva na soukromí zaručeného článkem 7 Listiny vyžaduje, aby výjimky z ochrany osobních údajů a její omezení byly činěny v mezích toho, co je naprosto nezbytné. Vzhledem k tomu, že ustanovení směrnice 95/46/ES musí být v rozsahu, v němž upravují zpracování osobních údajů, které může představovat zásah do základních svobod, a zejména práva na soukromí, nutně vykládána ve světle základních práv, která jsou zakotvená v uvedené listině, musí být výjimka stanovená v čl. 3 odst. 2 druhé odrážce této směrnice vykládána striktně (body 27–29). Samotné znění daného ustanovení navíc vylučuje zpracování údajů prováděné pro výkon „výlučně“ osobních či domácích činností z působnosti 95/46/ES. Jestliže přitom kamerový systém zabírá – třebaže jen částečně – veřejné prostranství, a je tudíž zaměřen mimo soukromou sféru osoby, která jeho prostřednictvím zpracovává údaje, nelze jeho provozování považovat za výlučně „osobní či domácí“ činnost ve smyslu uvedeného ustanovení (body 30, 31 a 33).

2. Pojem „osobní údaje“

Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. října 2016, Breyer (C-582/14, EU:C:2016:779)¹⁷

Patrick Breyer podal u německých civilních soudů žalobu, kterou se domáhal, aby bylo Spolkové republice Německo zakázáno uchovávat nebo nechat uchovávat třetími osobami data vyměněná při každém připojení se k internetovým stránkám německých spolkových orgánů. S cílem zabránit útokům a umožnit trestněprávní stíhání „pirátů“ totiž poskytovatel on-line mediálních služeb německých spolkových orgánů zaznamenával údaje představované „dynamickou“ IP adresou, tedy IP adresou měnící se při každém novém připojení k internetu, jakož i datem a časem připojení se k internetovým stránkám. Na rozdíl od statických IP adres neumožňují dynamické IP *a priori* pomocí veřejně přístupných souborů nalézt spojitost mezi daným počítačem a fyzickým připojením k síti používané poskytovatelem internetového připojení. Zaznamenané údaje nedávaly samy o sobě poskytovateli on-line mediálních služeb možnost identifikovat uživatele. Poskytovatel internetového připojení měl naopak k dispozici další informace, které mu v kombinaci s uvedenou IP adresou umožňovaly totožnost uvedeného uživatele určit.

V této souvislosti se Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo), kterému byl předložen opravný prostředek „Revision“, Soudního dvora dotázal, zda IP adresa, kterou poskytovatel on-line mediálních služeb uchovává v souvislosti s přístupem na své internetové stránky, pro něj představuje osobní údaj.

Soudní dvůr nejprve uvedl, že k tomu, aby určitý údaj mohl být kvalifikován jako „osobní údaj“ ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 95/46/ES, se nevyžaduje, aby se všechny informace umožňující identifikovat subjekt údajů nacházely v rukách jediné osoby. Skutečnost, že další informace potřebné k identifikaci uživatele internetových stránek nemá k dispozici poskytovatel on-line mediálních služeb, nýbrž poskytovatel internetového připojení tohoto uživatele, tedy nemůže vyloučit, že dynamické IP adresy uchovávané poskytovatelem on-line mediálních služeb budou představovat pro tohoto poskytovatele osobní údaje ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 95/46/ES (body 43 a 44).

¹⁷ Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2016, s. 61.

V důsledku toho Soudní dvůr konstatoval, že dynamická IP adresa, kterou poskytovatel on-line mediálních služeb uchovává v souvislosti s přístupem osoby na internetovou stránku, kterou tento poskytovatel zpřístupnil veřejnosti, pro uvedeného poskytovatele představuje osobní údaj ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 95/46/ES, pokud má k dispozici právní prostředky, které mu umožňují nechat identifikovat subjekt údajů díky dalším informacím, kterými disponuje poskytovatel internetového připojení tohoto subjektu (bod 49 a výrok 1).

Rozsudek Soudního dvora ze dne 20. prosince 2017, Nowak (C-434/16, EU:C:2017:582)

Manfred Nowak se v rámci praxe připravoval na povolání certifikovaného účetního, přičemž nesložil úspěšně zkoušku pořádanou irskou komorou certifikovaných účetních. Na základě článku 4 zákona o ochraně údajů podal žádost o přístup ke všem osobním údajům, které se ho týkaly a které uchovávala komora certifikovaných účetních. Komora předala M. Nowakovi určité dokumenty, ale odmítla mu předat dokument s jeho odpověďmi na zkušební otázky, a to z důvodu, že uvedený dokument neobsahuje osobní údaje týkající se jeho osoby ve smyslu zákona o ochraně údajů.

Vzhledem k tomu, že jeho žádosti o přístup nevyhověl z těchto důvodů ani komisař pro ochranu údajů, obrátil se M. Nowak na vnitrostátní soudy. Supreme Court (Nejvyšší soud, Irsko), k němuž M. Nowak podal kasační opravný prostředek, se Soudního dvora dotázal na to, zda čl. 2 písm. a) směrnice 95/46/ES má být vykládán v tom smyslu, že za takových podmínek, jako byly podmínky ve věci v původním řízení, představují písemné odpovědi uvedené zkoušeným při odborné zkoušce a případné korekturní poznámky zkoušejícího, které se k nim pojí, osobní údaje o zkoušeném ve smyslu uvedeného ustanovení.

Soudní dvůr zaprvé uvedl, že k tomu, aby určitý údaj mohl být kvalifikován jako „osobní údaj“ ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 95/46/ES, se nevyžaduje, aby se všechny informace umožňující identifikovat subjekt údajů nacházely v rukách jediné osoby. Třebaže zkoušející nezná totožnost zkoušeného při hodnocení jeho odpovědi v rámci zkoušky, subjekt, který zkoušku organizuje, v daném případě komora certifikovaných účetních, nicméně disponuje potřebnými informacemi, které mu umožňují bez obtíží nebo pochybností identifikovat tohoto zkoušeného prostřednictvím jeho identifikačního čísla uvedeného na odpovědích na zkušební otázky nebo na první stránce těchto odpovědí, a tak k němu přiřadit jeho odpovědi.

Zadruhé Soudní dvůr konstatoval, že písemné odpovědi účastníka odborné zkoušky představují informace související s jeho osobou. Obsah těchto odpovědí totiž odráží úroveň znalostí a schopností uchazeče v dané oblasti, jakož i případně jeho myšlenkové pochody, úsudek a kritické myšlení. Cílem získání uvedených odpovědí je mimoto hodnotit odborné schopnosti uchazeče a jeho způsobilost vykonávat dotčené povolání. Navíc použití těchto informací, jehož výsledkem je zejména úspěch nebo neúspěch zkoušeného u dané zkoušky, může mít vliv na jeho práva a zájmy, neboť může určit nebo ovlivnit například jeho šanci na přístup k požadovanému povolání nebo zaměstnání. Konstatování, že písemné odpovědi účastníka odborné zkoušky představují informace, které se týkají tohoto účastníka z důvodu jejich obsahu, účelu nebo účinku, platí i tehdy, když jde o zkoušku s možností využívat během ní studijních materiálů.

Zatřetí, pokud jde o korekturní poznámky zkoušejícího k odpovědím zkoušeného, Soudní dvůr měl za to, že představují, stejně jako odpovědi uvedené zkoušeným při zkoušce, informace týkající se tohoto zkoušeného, neboť odrážejí názor nebo hodnocení zkoušejícího týkající se individuálního výkonu zkoušeného při zkoušce, a zejména jeho znalostí a schopností v dotyčné oblasti. Uvedené korekturní poznámky mají mimoto za cíl zdokumentovat hodnocení zkoušejícího týkající se výkonu zkoušeného a mohou mít pro zkoušeného důsledky.

Začtvrté Soudní dvůr rozhodl, že písemné odpovědi zkoušeného při odborné zkoušce a případné korekturní poznámky zkoušejícího, které se k nim pojí, lze podrobit ověření, zejména pokud jde o jejich

přesnost a nutnost jejich uchování ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. d) a e) směrnice 95/46/ES, a lze je opravit nebo vymazat na základě čl. 12 písm. b) uvedené směrnice. Přiznání práva na přístup k těmto odpovědím a korekturním poznámkám zkoušenému podle čl. 12 písm. a) dané směrnice slouží cíli této směrnice spočívajícímu v zajištění ochrany práva tohoto zkoušeného na soukromí, pokud jde o zpracování údajů, které se ho týkají, a to nezávisle na otázce, zda uvedený zkoušený má, nebo nemá takové právo přístupu i podle vnitrostátní právní úpravy použitelné na zkušební řízení. Soudní dvůr nicméně zdůraznil, že práva na přístup a opravu podle čl. 12 písm. a) a b) směrnice 95/46/ES se nevztahují na zkušební otázky, které jako takové nepředstavují osobní údaje zkoušeného.

S ohledem na tyto skutečnosti dospěl Soudní dvůr k závěru, že za takových podmínek, jako jsou podmínky dotčené ve věci v původním řízení, představují písemné odpovědi uvedené zkoušeným při odborné zkoušce a případné korekturní poznámky zkoušejícího pojmí se k těmto odpovědím osobní údaje ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 95/46/ES.

3. Pojem „zpracování osobních údajů“

Rozsudek Soudního dvora (pléna) ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596)

Bodil Lindqvist, dobrovolná pracovnice v jedné z farností švédské protestantské církve, vytvořila na svém osobním počítači internetové stránky, na nichž zveřejnila osobní údaje několika osob, které stejně jako ona pracovaly jako dobrovolníci na téže farnosti. B. Lindqvist bylo uloženo zaplacení pokuty z důvodu, že použila osobní údaje v rámci automatizovaného zpracování, aniž to předem písemně nahlásila švédské Datainspektion (veřejnoprávní subjekt na ochranu údajů předávaných elektronickou cestou), že je bez povolení předala do třetích zemí a že zpracovávala citlivé osobní údaje.

V rámci odvolání podaného B. Lindqvist proti uvedenému rozhodnutí ke Göta hovrätt (odvolací soud, Švédsko) posleďně uvedený položil Soudnímu dvoru předběžnou otázku týkající se zejména toho, zda B. Lindqvist prováděla „zcela nebo částečně automatizované zpracování osobních údajů“ ve smyslu směrnice 95/46/ES.

Soudní dvůr konstatoval, že úkon, který spočívá v tom, že se na internetové stránce odkáže na různé osoby, které jsou identifikovány buď svým jménem, nebo jinými prostředky, například telefonním číslem nebo údaji o pracovních poměrech a zálibách, je „zcela nebo částečně automatizovaným zpracováním osobních údajů“ ve smyslu uvedené směrnice (bod 27 a výrok 1). Na takové zpracování osobních údajů prováděné pro výkon dobrovolnické či náboženské činnosti se totiž nevztahuje žádná z výjimek z působnosti směrnice, jelikož nespadá do kategorie činností, které se týkají veřejné bezpečnosti, ani do kategorie výlučně osobních či domácích činností, jež nespadají do oblasti působnosti směrnice (body 38, 43–48 a výrok 2).

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 13. května 2014, Google Spain a Google (C-131/12, EU:C:2014:317)

V roce 2010 podal španělský státní příslušník k Agencia Española de Protección de Datos (španělský úřad pro ochranu údajů, dále jen „AEPD“) stížnost na společnost La Vanguardia Ediciones SL, vydávající ve Španělsku vysokonákladový deník, jakož i proti společnostem Google Spain a Google. Tvrdil, že pokud uživatel internetu zadal jeho jméno do internetového vyhledávací skupiny Google, objevil se v přehledu výsledků i odkaz na dvě strany deníku La Vanguardia z roku 1998, na kterých bylo mj. oznámení dražby nemovitostí zabavených za účelem splacení jeho dluhů. Danou stížností se domáhal, aby bylo společnosti La Vanguardia uloženo odstranění nebo změna uvedených stránek nebo aby bylo využito určitých

nástrojů, které vyhledávače poskytují k ochraně uvedených údajů. A dále se domáhal, aby byla společnosti Google Spain nebo společnosti Google uložena povinnost vymazat či skrýt jeho osobní údaje tak, aby se přestaly objevovat ve výsledcích vyhledávání a v odkazech na deník La Vanguardia.

AEPD zamítl stížnost podanou proti společnosti La Vanguardia, jelikož měl za to, že dotčené informace byly vydavatelem legálně zveřejněny, ale naopak vyhověl stížnosti podané proti společnostem Google Spain a Google a vyzval je, aby přijaly opatření nezbytná k odstranění údajů z jejich indexů a znemožnily přístup k těmto údajům v budoucnu. Uvedené společnosti podaly žalobu k Audiencia Nacional (soud rozhodující ve věcech celostátního nebo mezinárodního významu, Španělsko), kterou se domáhaly zrušení rozhodnutí AEPD, a španělský soud následně položil řadu otázek Soudnímu dvoru.

Soudní dvůr tak měl příležitost upřesnit pojem „zpracování osobních údajů“ na internetu podle směrnice 95/46/ES.

Soudní dvůr tak rozhodl, že činnost vyhledávače spočívající ve vyhledávání informací zveřejněných nebo umístěných na internetu třetími osobami, v jejich automatickém indexování, v jejich dočasném ukládání a konečně v jejich poskytování uživatelům internetu v určitém preferenčním pořadí musí být kvalifikována jako zpracování osobních údajů, pokud uvedené informace obsahují osobní údaje (výrok 1). Soudní dvůr mimoto připomněl, že úkony uvedené ve směrnici 95/46 musí být kvalifikovány jako zpracování rovněž v případě, kdy se týkají výhradně informací, které již byly v daném stavu zveřejněny v médiích. Obecná výjimka z použití směrnice v takovém případě by směrnicí zbavila ve značném rozsahu jejího významu (body 29 a 30).

4. Podmínky legality zpracování osobních údajů podle čl. 7 směrnice 95/46/ES

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 16. prosince 2008, Huber (C-524/06, EU:C:2008:724)¹⁸

Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, Německo) zajišťoval správu centrálního registru cizinců, který shromažďoval určité osobní údaje o cizincích, kteří pobývají na německém území po dobu delší než tři měsíce. Daný registr byl využíván pro statistické účely a při výkonu pravomocí v oblasti stíhání a vyšetřování trestné činnosti nebo jednání ohrožujících veřejnou bezpečnost bezpečnostními službami a policií, jakož i soudními orgány.

Heinz Huber, rakouský státní příslušník, se do Německa přestěhoval v roce 1996, aby zde vykonával povolání nezávislého pojišťovacího agenta. Cítil se být diskriminován v důsledku nakládání s údaji o své osobě obsaženými v dotčeném registru, jelikož taková databáze neexistovala pro německé státní příslušníky, a požádal proto o odstranění těchto údajů.

V této souvislosti se Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (vrchní správní soud spolkové země Severní Porýní-Vestfálsko, Německo), kterému byl spor předložen, Soudního dvora dotázal na slučitelnost zpracovávání osobních údajů, k němuž v registru docházelo, s unijním právem.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že právo pobytu občanů Unie na území členského státu, jehož nejsou státními příslušníky, není bezpodmínečné, nýbrž s ním mohou být spojena omezení. Využívání registru pro účely podpory orgánů příslušných k provádění právní úpravy v oblasti práva pobytu je tak v zásadě oprávněné a s ohledem na svou povahu slučitelné se zákazem diskriminace z důvodu státní příslušnosti obsaženým v čl. 12 odst. 1 ES (nyní čl. 18 první pododstavec SFEU). Takový registr však nemůže

---

¹⁸ Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2008, s. 45.

obsahovat jiné informace než ty, které jsou za tímto účelem nezbytné ve smyslu směrnice o ochraně osobních údajů (body 54, 58 a 59).

Pokud jde o nezbytnost zpracování ve smyslu čl. 7 písm. e) směrnice 95/46/ES, Soudní dvůr ponejprv připomněl, že se jedná o autonomní pojem unijního práva, který musí být vykládán tak, aby plně odpovídal předmětu uvedené směrnice, jak je definován v jejím čl. 1 odst. 1. Dále konstatoval, že systém zpracování osobních údajů vyhovuje unijnímu právu, pokud obsahuje pouze údaje nezbytné k provádění této právní úpravy uvedenými orgány a jeho centralizovaná povaha umožňuje účinnější provádění této právní úpravy stran práva pobytu občanů Unie, kteří nejsou státními příslušníky tohoto členského státu.

V žádném případě nelze za nezbytné ve smyslu čl. 7 písm. e) směrnice 95/46/ES považovat uchovávání a zpracování jmenných osobních údajů v rámci takového registru pro statistické účely (body 52, 66 a 68).

Pokud jde o otázku použití údajů obsažených v registru pro účely boje proti trestné činnosti, Soudní dvůr zejména uvedl, že tento cíl zahrnuje stíhání spáchaných trestných činů a deliktů bez ohledu na státní příslušnost jejich pachatelů. Situace vlastních státních příslušníků tudíž nemůže být z hlediska cíle boje proti trestné činnosti pro členský stát odlišná od situace občanů Unie, kteří nejsou státními příslušníky tohoto členského státu a kteří pobývají na jeho území. Rozdílné zacházení s těmito státními příslušníky a s těmito občany Unie způsobené systematickým zpracováváním osobních údajů pouze o občanech Unie, kteří nejsou státními příslušníky dotčeného členského státu, s cílem boje proti trestné činnosti tedy představuje diskriminaci zakázanou podle čl. 12 odst. 1 ES (body 78–80).

Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. listopadu 2011, ASNEF a FECEMD (C-468/10 a C-469/10, EU:C:2011:777)

Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito (ASNEF) a Federación de Comercio Electrónico y Marketing Directo (FECEMD) podaly k Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko) správní žalobu proti několika článkům královského nařízení 1720/2007, kterým byl proveden ústavní zákon 15/1999 provádějící do vnitrostátního práva směrnici 95/46/ES.

ASNEF a FECEMD měly zejména za to, že španělské právo v případě, že není dán souhlas subjektu údajů, doplnilo k umožnění zpracování jeho osobních údajů podmínku, která není zakotvena ve směrnici 95/46/ES a která vyžadovala, aby uvedené údaje byly uvedeny „ve veřejně přístupných zdrojích“, jež jsou vyjmenovány v čl. 3 písm. j) ústavního zákona 15/1999. V tomto ohledu tvrdily, že uvedený zákon a královské nařízení 1720/2007 omezovaly dosah čl. 7 písm. f) směrnice 95/46/ES, který podrobuje zpracování osobních údajů v případě, že není dán souhlas subjektu údajů, pouze podmínce týkající se oprávněného zájmu správce tohoto zpracování nebo třetí osoby či třetích osob, jimž jsou tyto údaje sdělovány.

V této souvislosti Soudní dvůr nejprve uvedl, že čl. 7 směrnice 95/46/ES stanoví taxativní a omezující výčet případů, v nichž lze zpracování osobních údajů považovat za zákonné v případě, že není dán souhlas subjektu údajů. Členské státy nemohou v důsledku toho na základě článku 5 uvedené směrnice zavést jiné zásady pro oprávněné zpracování osobních údajů, než jsou zásady uvedené v článku 7, ani pozměnit prostřednictvím dalších požadavků rozsah zásad upravených v uvedeném článku 7. Článek 5 totiž zmocňuje členské státy pouze k tomu, aby v mezích kapitoly II uvedené směrnice, a tudíž jejího článku 7, upřesnily podmínky, za kterých je zpracování osobních údajů zákonné (body 30, 32 a 33).

Za účelem vyvážení proti sobě stojících práv a zájmů požadovaného čl. 7 písm. f) uvedené směrnice především mohou členské státy stanovit základní zásady. Mohou vzít také v úvahu okolnost, že závažnost zásahu do základních práv subjektu dotčeného uvedeným zpracováním údajů se může lišit v závislosti na skutečnosti, zda jsou dotčené údaje již uvedeny ve veřejně přístupných zdrojích, či nikoli (body 44 a 46).

Soudní dvůr měl nicméně za to, že v případě, kdy vnitrostátní právní úprava vylučuje u určitých kategorií osobních údajů možnost jejich zpracování tím, že pro tyto kategorie předepisuje s konečnou platností výsledek vyvážení proti sobě stojících práv a zájmů, aniž připouští odlišný výsledek z důvodu zvláštních okolností konkrétního případu, se již nejedná o pouhé upřesnění ve smyslu článku 5 směrnice 95/46/ES. Soudní dvůr na základě toho došel k závěru, že čl. 7 písm. f) směrnice 95/46/ES brání tomu, aby členský stát vyloučil kategorickým a obecným způsobem možnost zpracování určitých kategorií osobních údajů a neumožnil vyvážení proti sobě stojících práv a zájmů v konkrétním případě (body 47 a 48).

Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. října 2016, Breyer (C-582/14, EU:C:2016:779)

V uvedeném rozsudku (viz rovněž oddíl II.2, nadepsaný „Pojem ‚osobní údaje‘“) se Soudní dvůr vyslovil rovněž k tomu, zda čl. 7 písm. f) směrnice 95/46/ES brání ustanovení vnitrostátního práva, podle něhož může poskytovatel on-line mediálních služeb shromažďovat a používat osobní údaje uživatele bez jeho svolení pouze tehdy, je-li to nezbytné k tomu, aby bylo umožněno a vyúčtováno konkrétní využití on-line služby příslušným uživatelem, a podle něhož cíl spočívající v zajištění obecné funkčnosti on-line služby nemůže odůvodnit použití údajů poté, co uživatel ukončil konkrétní využití služby.

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 7 písm. f) směrnice 95/46/ES dotčené právní úpravě brání. Podle uvedeného ustanovení je totiž zpracování osobních údajů ve smyslu téhož ustanovení zákonné, pokud je nezbytné pro naplnění oprávněných zájmů správce zpracování nebo třetích osob, kterým jsou údaje sdělovány, za podmínky, že nepřevyšují zájem nebo základní práva a svobody subjektu údajů. V daném případě přitom německá právní úprava kategorickým a obecným způsobem vyloučila možnost zpracování určitých kategorií osobních údajů a neumožnila vyvážení proti sobě stojících konkrétních práv a zájmů. Protiprávně tím omezila rozsah dané zásady stanovené v čl. 7 písm. f) směrnice 95/46/ES tím, že vyloučila, aby cíl spočívající v zajištění obecné funkčnosti stránek on-line mediálních služeb mohl být poměřen se zájmem nebo základními právy a svobodami uživatelů (body 62–64 a výrok 2).

Rozsudek Soudního dvora ze dne 4. května 2017, Rīgas satiksme (C-13/16, EU:C:2017:336)

Daná věc měla základ ve sporu mezi lotyšskou státní policií a Rīgas satiksme, podniku trolejbusové dopravy města Rigy, jehož předmětem byla žádost o sdělení identifikačních údajů osoby, jež způsobila dopravní nehodu. V daném případě před dopravní nehodou zaparkoval řidič taxislužby vozidlo na kraji vozovky. V okamžiku, kdy kolem jeho vozidla projížděl trolejbus podniku Rīgas satiksme, cestující, který seděl na zadním sedadle vozidla, otevřel dveře, jež zavadily o trolejbus a poškodily ho. Za účelem podání občanskoprávní žaloby požádal Rīgas satiksme policii mj. o sdělení údajů o totožnosti viníka nehody. Policie odmítla sdělit osobní číslo a adresu cestujícího a dokumenty týkající se vysvětlení, jež podali účastníci nehody, z důvodu, že dokumenty týkající se správního řízení, které vede k sankcím, mohou být poskytnuty pouze účastníkům tohoto řízení, a pokud jde o osobní číslo a adresu, zákon o ochraně údajů fyzických osob zakazuje předání takových informací týkajících se soukromých osob.

Za těchto podmínek se Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (Nejvyšší soud, oddělení správních věcí, Lotyšsko) rozhodl položit Soudnímu dvoru otázku, zda čl. 7 písm. f) směrnice 95/46/ES stanoví povinnost sdělit osobní údaje třetí osobě, aby mohla podat žalobu na náhradu škody k civilnímu soudu v souvislosti se škodou způsobenou osobou, na kterou se vztahuje ochrana těchto údajů, a to i v případě, že je tato osoba nezletilá.

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 7 písm. f) směrnice 95/46/ES musí být vykládán v tom smyslu, že nestanoví povinnost sdělit osobní údaje třetí osobě, aby mohla podat žalobu na náhradu škody k civilnímu soudu v souvislosti se škodou způsobenou osobou, na kterou se vztahuje ochrana těchto údajů. Uvedené ustanovení však takovému sdělení nebrání v případě, že by bylo provedeno na základě vnitrostátního práva při dodržení podmínek stanovených tímto ustanovením (body 27, 34 a výrok).

V této souvislosti Soudní dvůr uvedl, že s výhradou ověření, které v tomto ohledu musí provést vnitrostátní soud, se za okolností věci v původním řízení nejeví jako důvodné odmítnout poškozenému sdělit osobní údaje nezbytné k podání žaloby na náhradu škody vůči osobě, jež způsobila nehodu, nebo případně vůči osobám nesoucím rodičovskou odpovědnost, z toho důvodu, že je tato osoba nezletilá (bod 33).

Rozsudek Soudního dvora ze dne 27. září 2017, Puškár (C-73/16, EU:C:2017:725)

Ve sporu v původním řízení podal P. Puškár žalobu k Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (Nejvyšší soud Slovenské republiky) znějící na to, aby bylo Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, všem jemu podřízeným finančním úřadům a Kriminálnemu úradu finančnej správy uloženo nezapisovat jméno P. Puškára na seznam osob považovaných finančním ředitelstvím za tzv. „bílé koně“, který uvedené ředitelství vyhotovilo v rámci správy daní a jehož aktualizace byla zajišťována finančním ředitelstvím, jakož i kriminálním úřadem finanční správy (dále jen „sporný seznam“). Mimoto požádal o vymazání všech zmínek o něm z uvedených seznamů a z informačního systému finanční správy.

Za těchto okolností položil Najvyšší súd Soudnímu dvoru zejména otázku, zda právo na respektování soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace, které je zakotveno v článku 7, a právo na ochranu osobních údajů, které je zakotveno v článku 8 Listiny, mohou být vykládány tak, že neumožňují členskému státu bez souhlasu dotčeného subjektu údajů vytvářet seznamy osobních údajů pro účely správy daní, tj. že získání osobních údajů ze strany orgánu veřejné moci za účelem potlačování daňových podvodů je nebezpečné samo o sobě?

Soudní dvůr došel k závěru, že čl. 7 písm. e) směrnice 95/46 nebrání takovému zpracování osobních údajů orgány členského státu pro účely výběru daní a boje proti daňovým podvodům, jako je zpracování, k němuž došlo vyhotovením sporného seznamu ve věci v původním řízení, bez souhlasu dotčených osob pod podmínkou, že vnitrostátní zákon svěřil uvedeným orgánům úkoly veřejného zájmu ve smyslu uvedeného ustanovení, že vyhotovení uvedeného seznamu a zapsání jmen dotčených osob na uvedený seznam je skutečně vhodné a nezbytné pro účely dosažení sledovaných cílů a existují důvody dostačující k předpokladu, že dotčené osoby jsou na uvedeném seznamu zapsány oprávněně a jsou splněny všechny podmínky zákonnosti uvedeného zpracování osobních údajů uložené směrnicí 95/46/ES (bod 117 a výrok 3).

V tomto ohledu Soudní dvůr uvedl, že vnitrostátnímu soudu přísluší ověřit, zda je vyhotovení sporného seznamu nezbytné pro plnění úkolů ve veřejném zájmu dotčených ve věci v původním řízení, zejména s ohledem na přesný účel vyhotovení takového seznamu, právní účinky pro osoby na seznamu uvedené a veřejnou či neveřejnou povahu uvedeného seznamu. S ohledem na zásadu proporcionality navíc vnitrostátnímu soudu přísluší ověřit, zda vyhotovení sporného seznamu a zapsání jmen dotčených osob na uvedený seznam je vhodné k dosažení cílů, které jsou tím sledovány, a zda k dosažení uvedených cílů neexistují jiné, méně omezující prostředky (body 111–113).

Mimoto Soudní dvůr konstatoval, že skutečnost, že osoba byla zapsána na sporný seznam, může poškodit některá její práva. Zapsání na takový seznam totiž může poškodit její dobré jméno a ovlivnit vztahy s daňovými orgány. Stejně tak může uvedené zapsání ovlivnit presumpci nevinny uvedené osoby zakotvenou v čl. 48 odst. 1 Listiny, jakož i svobodu podnikání zakotvenou v článku 16 Listiny, právnických osob spojených s fyzickými osobami zapsanými na uvedený seznam. V důsledku toho takový zásah může být přiměřený, pouze pokud existují dostačující důvody k podezření, že dotčená osoba zastává fiktivní vedoucí pozici v rámci právnických osob, které jsou s ní spojeny, a dochází tedy k narušení výběru daní a boje proti krácení daní (bod 114).

Dále měl Soudní dvůr za to, že pokud existují důvody omezit na základě článku 13 směrnice 95/46/ES určitá práva stanovená v jejím článku 6 a článcích 10 až 12, jako je právo dotčené osoby na informace,

musí takové omezení být nezbytné pro ochranu zájmu uvedeného v daném čl. 13 odst. 1, jako je zejména významný hospodářský a finanční zájem v daňové oblasti, a musí mít základ v legislativním opatření (bod 116).

III. Předávání osobních údajů do třetích zemí

Rozsudek Soudního dvora (pléna) ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596)¹⁹

V uvedené věci (viz rovněž oddíl II.3, nadepsaný „Pojem ‚zpracování osobních údajů‘“) se předkládající soud dotazoval zejména na to, zda se B. Lindqvist dopouštěla předávání údajů do třetí země ve smyslu uvedené směrnice.

Soudní dvůr rozhodl, že k „předání údajů do třetí země“ ve smyslu článku 25 směrnice 95/46/ES nedochází, když určitá osoba, která se nachází v členském státě, zařadí osobní údaje na internetovou stránku uloženou u fyzické nebo právnické osoby, u které jsou hostovány webové stránky, na nichž si lze stránku prohlížet, a která je usazena v tomtéž státě nebo v jiném členském státě, a tyto údaje tak zpřístupní každému, kdo se připojí na internet, tedy i osobám nacházejícím ve třetích zemích (bod 71 a výrok 4).

Vzhledem ke stavu rozvoje internetu v době vypracování směrnice 95/46/ES a vzhledem k absenci kritérií pro používání internetu v kapitole IV této směrnice, do níž náleží i uvedený článek 25, týkající se zajištění kontroly předávání osobních údajů členskými státy a jejich zákazu, pokud dané předávání nezajišťuje odpovídající úroveň ochrany, se nelze domnívat, že by zákonodárce Společenství měl v úmyslu výhledově zahrnout pod pojem „předávání údajů do třetí země“ takové vložení údajů na internetovou stránku, třebaže jsou tyto údaje takto zpřístupněny osobám ze třetích zemí majícím technické prostředky k získání přístupu k nim (body 63, 64 a 68).

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 6. října 2015, Schrems (C-362/14, EU:C:2015:650)²⁰

Maximilian Schrems, rakouský občan a uživatelem sociální sítě Facebook, podal stížnost k Data Protection Commissioner (komisař pro ochranu údajů, Irsko) z důvodu, že společnost Facebook Ireland předávala osobní údaje o uživateli sítě do Spojených států a tyto údaje uchovávala na serverech umístěných v této zemi, kde byly zpracovávány. Podle M. Schremse právo a praxe platné ve Spojených státech neposkytovaly dostatečnou ochranu údajů předávaných do této země proti sledování ze strany veřejných orgánů. Data Protection Commissioner odmítl stížnost prošetřit, zejména z důvodu, že Komise ve svém rozhodnutí 2000/520/ES²¹ měla za to, že v rámci režimu „bezpečného přístavu“ (anglicky safe harbour)²² Spojené státy zajišťují odpovídající úroveň ochrany předávaných osobních údajů.

¹⁹ Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2003, s. 67.

²⁰ Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2015, s. 53.

²¹ Rozhodnutí Komise 2000/520/ES ze dne 26. července 2000 podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o odpovídající ochraně poskytované podle zásad „bezpečného přístavu“ a s tím souvisejících často kladených otázek“ vydaných Ministerstvem obchodu Spojených států (Úř. věst. 2000, L 215, s. 7; Zvl. vyd. 16/01, s. 119).

²² Režim „bezpečného přístavu“ obsahuje soubor zásad týkajících se ochrany osobních údajů, k jejichž dodržování se mohou americké podniky dobrovolně zavázat.

V této souvislosti byla Soudnímu dvoru předložena rozhodnutím High Court (Vrchní soud, Irsko) žádost o výklad čl. 25 odst. 6 směrnice 95/46/ES, podle kterého může Komise dospět k závěru, že třetí země zajišťuje odpovídající úroveň ochrany předávaných údajů, a v podstatě i žádost o potvrzení platnosti rozhodnutí 2000/520/ES, přijatého Komisí na základě uvedeného čl. 25 odst. 6 směrnice 95/46/ES.

Soudní dvůr prohlásil rozhodnutí Komise za neplatné v plném rozsahu, a zdůraznil především, že jeho přijetí vyžadovalo, aby Komise s náležitým odůvodněním konstatovala, že dotyčná třetí země skutečně zajišťuje úroveň ochrany základních práv, jaká je v zásadě rovnocenná úrovni zaručené v unijním právním řádu. Vzhledem k tomu, že Komise v rozhodnutí 2000/520/ES toto konstatování neučinila, je článek 1 uvedeného rozhodnutí v rozporu s požadavky stanovenými v čl. 25 odst. 6 směrnice 95/46/ES vykládaném ve světle Listiny, a tudíž neplatný. Zásady bezpečného přístavu totiž platí pouze pro americké organizace s vlastním osvědčením, které získávají osobní údaje z Unie, avšak není vyžadováno, aby veřejné orgány Spojených států těmto zásadám podléhaly. Navíc rozhodnutí 2000/520/ES umožňovalo zásahy do základních práv osob, jejichž osobní údaje jsou nebo by mohly být předávány z Unie do Spojených států, aniž obsahovalo zjištění ohledně existence pravidel státního charakteru ve Spojených státech určených k omezení případných zásahů do těchto práv a aniž se zmiňovalo o existenci účinné právní ochrany před zásahy tohoto druhu (body 82, 87–89, 96–98 a výrok 2).

Soudní dvůr rovněž prohlásil za neplatný článek 3 rozhodnutí 2000/520/ES, jelikož upíral vnitrostátním orgánům dozor pravomoci, které pro ně vyplývají z článku 28 směrnice 95/46/ES, v případě, že určitá osoba tvrdí skutečnosti, které mohou zpochybnit slučitelnost rozhodnutí Komise, v němž bylo konstatováno, že třetí země zajišťuje odpovídající úroveň ochrany, s ochranou soukromí a základních práv a svobod osob (body 102–104). Soudní dvůr dospěl k závěru, že neplatnost článků 1 a 3 rozhodnutí 2000/520/ES vede k neplatnosti uvedeného rozhodnutí jako celku (body 105 a 106).

Pokud jde o nemožnost odůvodnit takový zásah, Soudní dvůr nejprve podotknul, že unijní právní úprava obsahující zásah do základních práv zaručených články 7 a 8 Listiny musí stanovit jasná a přesná pravidla pro rozsah a použití dotčeného opatření, která stanoví minimální požadavky, tak aby osoby, o jejichž osobní údaje se jedná, měly dostatečné záruky umožňující účinně chránit své údaje proti riziku zneužití a proti jakémukoli neoprávněnému přístupu k těmto údajům a jejich protiprávnímu využívání. Potřeba takových záruk je o to významnější, když jsou osobní údaje zpracovávány automaticky a existuje značné riziko neoprávněného přístupu k těmto údajům (bod 91).

Dále je především třeba podotknout, že ochrana základního práva na respektování soukromého života na unijní úrovni vyžaduje, aby výjimky z ochrany osobních údajů a její omezení byly činěny v mezích toho, co je naprosto nezbytné (bod 92). Na naprosto nezbytné se přitom neomezuje taková právní úprava, která globálně dovoluje uchovávat všechny osobní údaje všech osob, jejichž osobní údaje byly předány z Unie, bez jakéhokoli rozlišení, omezení nebo výjimky činěných v závislosti na sledovaném cíli a bez stanovení objektivního kritéria umožňujícího vymezit přístup orgánů veřejné moci k údajům a jejich následné využití pro konkrétní účely, striktně omezené a způsobilé odůvodnit zásah způsobený přístupem k těmto údajům i jejich využíváním (bod 93). Konkrétně právní úprava, která orgánům veřejné moci umožňuje globální přístup k obsahu elektronických komunikací, zasahuje do podstaty základního práva na respektování soukromého života. Stejně tak právní úprava, která nestanoví procesním subjektům žádnou možnost využít právních prostředků s cílem získat přístup k osobním údajům, jež se jich týkají, nebo dosáhnout opravy či výmazu těchto údajů, nerespektuje podstatu základního práva na účinnou právní ochranu zakotveného v článku 47 Listiny (body 94 a 95).

Posudek Soudního dvora (velkého senátu) 1/15 (dohoda o jmenné evidenci cestujících mezi EU a Kanadou) ze dne 26. července 2017 (EU:C:2017:592)

Dne 26. července 2017 se Soudní dvůr poprvé vyslovil ke slučitelnosti návrhu mezinárodní dohody s Listinou základních práv Evropské unie, a zejména s ustanoveními týkajícími se práva na soukromí a na ochranu osobních údajů.

EU a Kanada vyjednaly dohodu o předávání a zpracovávání údajů jmenné evidence cestujících (dohoda PNR), která byla podepsána v roce 2014. Rada Evropské unie požádala o souhlas Evropský parlament, který se obrátil na Soudní dvůr s dotazem, zda zamýšlená dohoda byla v souladu s unijním právem.

Zamýšlená dohoda umožňovala systematické a nepřetržité předávání údajů PNR o všech cestujících v letecké dopravě kanadskému orgánu za účelem jejich použití a uchovávání, jakož i jejich případného dalšího předání jiným orgánům a třetím zemím, s cílem bojovat proti terorismu a závažné nadnárodní trestné činnosti. Za tímto účelem zamýšlená dohoda stanovovala mimo jiné pětiletou dobu uchovávání údajů a určovala zvláštní požadavky v oblasti bezpečnosti a integrity jmenné evidence cestujících, jako například okamžité maskování citlivých údajů, a dále stanovovala právo na přístup k údajům, jejich opravu a výmaz a možnost podat opravné prostředky v rámci správního nebo soudního řízení.

Údaje o jmenné evidenci cestujících uvedené v zamýšlené dohodě zahrnovaly kromě jmen a kontaktních údajů cestujících v letecké dopravě i informace nezbytné pro rezervaci, jako například termíny cesty a její trasa, informace o letenkách, skupinách osob zaregistrovaných pod stejným číslem rezervace, informace o způsobu platby nebo o fakturaci, informace o zavazadlech, jakož i obecné poznámky ve vztahu k cestujícím.

Ve svém posudku Soudní dvůr rozhodl, že dohoda PNR nemůže být uzavřena v této podobě, a to z důvodu neslučitelnosti několika ustanovení se základními právy uznanými Uníí.

Soudní dvůr zaprvé konstatoval, že předávání údajů PNR Uníí příslušnému kanadskému orgánu i úprava sjednaná mezi Uníí a Kanadou ohledně podmínek uchovávání těchto údajů, jejich využívání a případného následného předávání jiným kanadským orgánům, Europolu, Eurojustu, justičním či policejním orgánům členských států nebo také orgánům jiných třetích zemí jsou zásahy do práva zaručeného v článku 7 Listiny. Tyto úkony rovněž představují zásah do základního práva na ochranu osobních údajů zaručeného článkem 8 Listiny, neboť jsou zpracováváním osobních údajů (body 125 a 126).

Navíc zdůraznil, že i když některé z údajů PNR patrně samy o sobě nemohou být důležitými informacemi o soukromém životě dotčených osob, nemění to nic na tom, že uvedené údaje jako celek mohou mimo jiné odhalit kompletní cestovní trasu, cestovní návyky, vztahy mezi dvěma či více osobami a informace o finanční situaci cestujících v letecké dopravě, o jejich stravovacích návycích nebo jejich zdravotním stavu, a mohly by dokonce poskytnout citlivé informace o těchto cestujících, které jsou definovány v čl. 2 písm. e) zamýšlené dohody (informace, které odhalují rasový či etnický původ, politické názory, náboženské přesvědčení atd.) (bod 128).

V tomto ohledu měl Soudní dvůr za to, že ačkoliv mohou být dotčené zásahy odůvodněny sledováním cíle obecného zájmu (zajištění veřejné bezpečnosti v rámci boje proti teroristickým činům a závažné nadnárodní trestné činnosti), několik ustanovení dohody se neomezovalo na to, co bylo nezbytně nutné, a nestanovovalo jasná a přesná pravidla.

Soudní dvůr zejména uvedl, že by s ohledem na riziko, že zpracování údajů bude v rozporu se zásadou nediskriminace, předávání citlivých údajů do Kanady vyžadovalo přesné a velmi pádné odůvodnění na jiném základě, než je ochrana veřejné bezpečnosti před terorismem a závažnou nadnárodní trestnou činností. V daném případě přitom takové odůvodnění scházelo. Soudní dvůr z toho vyvodil, že ustanovení

dohody o předávání citlivých údajů do Kanady, jakož i o zpracovávání a uchovávání těchto údajů jsou neslučitelná se základními právy (body 165 a 232).

Zadruhé měl Soudní dvůr za to, že po odletu cestujících z Kanady nebylo trvalé uchovávání údajů PNR o všech cestujících v letecké dopravě, které zamýšlená dohoda umožňovala, omezeno na to, co bylo nezbytně nutné. Pokud totiž jde o cestující v letecké dopravě, v jejichž případě riziko z hlediska terorismu či závažné nadnárodní trestní činnosti nebylo zjištěno v době od jejich příletu do Kanady až do jejich odletu z této země, nic nenasvědčovalo tomu, že by po jejich odletu byl dán byt nepřímý vztah mezi jejich údaji PNR a cílem sledovaným zamýšlenou dohodou, jenž by odůvodňoval uchování těchto údajů. Naopak uchovávání údajů PNR cestujících v letecké dopravě, u nichž byly identifikovány objektivní skutečnosti umožňující se domnívat, že by mohli i po svém odletu z Kanady představovat riziko z hlediska boje proti terorismu a závažné nadnárodní trestné činnosti, je přípustné i po skončení jejich pobytu v dané zemi přípustné, a to i na dobu pěti let (body 205–207 a 209).

Zatřetí Soudní dvůr konstatoval, že základní právo na respektování soukromého života, zakotvené v článku 7 Listiny základních práv Evropské unie, předpokládá, že se subjekt údajů může ujistit, zda jsou jeho osobní údaje zpracovávány bezchybně a přípustným způsobem. Daný subjekt musí mít za účelem provedení potřebných ověření právo na přístup k údajům, jež se ho týkají a jsou předmětem zpracovávání.

V tomto ohledu zdůraznil, že je třeba, aby podle zamýšlené dohody byli cestující v letecké dopravě vyrozuměni o předání svých údajů ze jmenné evidence cestujících do dotyčné třetí země a o využití těchto údajů od okamžiku, kdy tímto sdělením nebude možné ohrozit probíhající vyšetřování vedené orgány veřejné moci uvedenými v zamýšlené dohodě. Taková informace je totiž fakticky nezbytná k tomu, aby tito cestující mohli uplatnit své právo žádat o přístup k údajům, které se jich týkají, a případně o jejich opravu a podat v souladu s čl. 47 prvním pododstavcem Listiny účinný prostředek nápravy k soudu.

V případech, kdy jsou dány objektivní skutečnosti odůvodňující využití údajů ze jmenné evidence cestujících pro účely boje proti terorismu a závažné nadnárodní trestné činnosti a vyžadující předchozí svolení soudního orgánu nebo nezávislého správního orgánu, se tedy individuální vyrozumění cestujících v letecké dopravě jeví jako nezbytné. Totéž platí v případě, kdy jsou údaje ze jmenné evidence cestujících v letecké dopravě sdělovány jiným orgánům veřejné moci nebo jednotlivcům. Takové vyrozumění však smí být provedeno až od okamžiku, kdy nebude moci ohrozit probíhající vyšetřování vedené orgány veřejné moci uvedenými v zamýšlené dohodě (body 219, 220, 223 a 224).

IV. Ochrana osobních údajů na internetu

1. Právo na námitku proti zpracování osobních údajů („právo být zapomenut“)

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 13. května 2014, Google Spain a Google (C-131/12, EU:C:2014:317)

V tomto rozsudku (viz rovněž oddíl II.3, nadepsaný „Pojem ‚zpracování osobních údajů‘“) Soudní dvůr upřesnil dosah práva na přístup a práva podat námitku proti zpracování osobních údajů na internetu, jež stanoví směrnice 95/46/ES.

Když tedy Soudní dvůr rozhodoval o rozsahu odpovědnosti provozovatele internetového vyhledávače na internetu, v podstatě určil, že za účelem respektování práva na přístup a práva podat námitku zaručených

ustanoveními čl. 12 písm. b) a čl. 14 prvním pododstavcem písm. a) směrnice 95/46/ES, a pokud jsou v nich stanovené podmínky skutečně splněny, musí provozovatel za určitých podmínek vymazat ze zobrazovaného seznamu výsledků vyhledávání provedeného na základě jména osoby odkazy na webové stránky zveřejněné třetími osobami a obsahující informace týkající se této osoby. Soudní dvůr upřesnil, že taková povinnost může existovat rovněž v případě, že toto jméno nebo tyto informace nebyly předtím nebo současně vymazány z uvedených webových stránek, a to případně i tehdy, jestliže je jejich zveřejnění na uvedených stránkách samo o sobě v souladu se zákonem (bod 88 a výrok 3).

Kromě toho v odpovědi na otázku, zda směrnice umožňuje subjektu údajů požadovat, aby byly z takového seznamu výsledků vymazány odkazy na webové stránky z důvodu, že si přeje, aby informace o něm zde uvedené byly po určité době „zapomenuty“, Soudní dvůr především uvedl, že i zpracování přesných údajů, které bylo původně v souladu se zákonem, se časem může stát neslučitelným s uvedenou směrnicí, jestliže uvedené údaje již nejsou nezbytné pro účely, pro které byly shromážděny nebo zpracovány, zejména v případě, že se jeví jako nepřiměřené, nejsou nebo již nadále nejsou relevantní nebo přesahují míru s ohledem na uvedené účely nebo uplynulý čas (bod 93). Proto v případě, že je v návaznosti na žádost subjektu údajů konstatováno, že zahrnutí těchto odkazů do seznamu je za současného stavu neslučitelné se směrnicí, musí být informace a odkazy z uvedeného seznamu vymazány. V tomto kontextu konstatování práva subjektu údajů na to, aby informace, která se ho týká, nebyla nadále spojena s jeho jménem prostřednictvím seznamu výsledků, nepředpokládá, že zahrnutí dané informace do dotčeného seznamu výsledků vyhledávání subjekt údajů poškozuje (bod 96 a výrok 4).

Závěrem Soudní dvůr upřesnil, že jelikož subjekt údajů může v souvislosti se svými základními právy na základě článků 7 a 8 Listiny požadovat, aby dotčená informace již nebyla nadále poskytována široké veřejnosti prostřednictvím zahrnutí do takového seznamu výsledků, převažují tato práva v zásadě nejen nad hospodářským zájmem provozovatele vyhledávače, ale rovněž nad zájmem veřejnosti nalézt uvedenou informaci při vyhledávání prováděném na základě jména subjektu údajů. Avšak tak tomu není v případě, že se z konkrétních důvodů, jako je úloha subjektu údajů ve veřejném životě, jeví, že zásah do jeho základních práv je odůvodněn převažujícím zájmem uvedené veřejnosti mít na základě tohoto zahrnutí k dotčené informaci přístup (bod 97 a výrok 4).

2. Zpracování osobních údajů a práva duševního vlastnictví

*Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 29. ledna 2008, Promusicae (C-275/06, EU:C:2008:54)*²³

Promusicae, španělské neziskové sdružení sdružující producenty a vydavatele hudebních, jakož i audiovizuálních nahrávek podalo žaloby u španělských soudů, v nichž se domáhalo, aby bylo společnosti Telefónica de España SAU (obchodní společnost, jejímž předmětem činnosti je mimo jiné poskytování přístupu k internetu) uloženo odhalit totožnost a adresu bydliště určitých osob, jimž tato společnost poskytovala službu přístupu k internetu a u nichž byla známa IP adresa, jakož i datum a čas připojení. Podle sdružení Promusicae tyto osoby používaly tzv. „peer to peer“ nebo „P2P“ program pro výměnu souborů (transparentní prostředek pro sdílení obsahu, který je nezávislý, decentralizovaný a vybavený pokročilými funkcemi vyhledávání a stahování) a poskytovaly ve sdíleném adresáři svého osobního počítače přístup ke zvukovým záznamům, k nimž měli majetková práva k užití díla členové sdružení Promusicae. Požádala proto o sdělení uvedených informací, aby proti zúčastněným mohlo zahájit občanskoprávní řízení.

---

²³ Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2008, s. 46.

Za těchto podmínek se Juzgado de lo Mercantil no 5 de Madrid (obchodní soud č. 5 v Madridu, Španělsko) dotázal Soudního dvora na to, zda unijní právní předpisy vyžadují, aby členské státy stanovily povinnost poskytovat osobní údaje za účelem zajištění účinné ochrany autorského práva v rámci občanskoprávního řízení.

Podle Soudního dvora uvedená žádost o rozhodnutí o předběžné otázce vyvolala otázku nutného vyvážení požadavků spojených s ochranou různých základních práv, a sice práva na respektování soukromého života a práv na ochranu vlastnictví a na účinnou právní ochranu.

V tomto ohledu došel Soudní dvůr k závěru, že směrnice 2000/31/ES o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu)²⁴, směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti²⁵, směrnice 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví²⁶ a směrnice 2002/58/ES neukládají členským státům, aby v takové situaci, jako byla situace ve věci v původním řízení, stanovily povinnost sdělit osobní údaje za účelem zajištění účinné ochrany autorského práva v rámci občanskoprávního řízení. Unijní právo však po uvedených státech požaduje, aby při provádění těchto směrnic dbaly na to, aby se opíraly o výklad těchto směrnic, který umožní zajistit spravedlivou rovnováhu mezi jednotlivými základními právy chráněnými právním řádem Společenství. Dále je nutné, aby při naplňování opatření, která tyto směrnice provedla do vnitrostátního právního řádu, orgány a soudy členských států nejen vykládaly své vnitrostátní právo v souladu s těmito směrnici, ale rovněž, aby se neopíraly o takový jejich výklad, který by byl v rozporu s danými základními právy nebo s jinými obecnými zásadami práva Společenství, jako je zásada proporcionality (bod 70 a výrok).

Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. listopadu 2011, Scarlet Extended (C-70/10, EU:C:2011:771)²⁷

Société belge des auteurs compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM) dospěla k závěru, že uživatelé internetu, kteří využívali služeb společnosti Scarlet Extended SA, poskytovatele přístupu k internetu (dále jen „Scarlet“), si z internetu bez povolení a bez zaplacení autorských poplatků stahují díla obsažená v jejím katalogu, a to pomocí sítě „peer-to-peer“. SABAM se obrátila na vnitrostátní soud a v prvním stupni dosáhla toho, že vydal vůči společnosti Scarlet příkaz k zajištění ukončení uvedeného porušování autorského práva tím, že svým zákazníkům znemožní jakoukoli formu odesílání nebo přijímání elektronických souborů obsahujících hudební díla z katalogu společnosti Sabam prostřednictvím „peer-to-peer“ programů.

Cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu, Belgie), na něž se obrátila společnost Scarlet, se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru předběžnou otázku, zda je takový příkaz v souladu s evropským právem.

Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 95/46/ES, 2000/31/ES, 2001/29/ES, 2002/58/ES a 2004/48/ES vykládané společně a s ohledem na požadavky vyplývající z ochrany příslušných základních práv, je třeba vykládat v tom smyslu, že brání tomu, aby byla společnost nucena Scarlet zavést vůči všem svým zákazníkům bez rozdílu preventivně, výlučně na své náklady a bez časového omezení systém filtrování všech příchozích i odchozích elektronických komunikací přenášených prostřednictvím jejích služeb, zejména s využitím „peer-to-peer“ programů, který by byl schopen identifikovat pohyb elektronických souborů obsahujících

24 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) (Úř. věst. 2000, L 178, s. 1; Zvl. vyd. 13/25, s. 399).

25 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. 2004, L 157, s. 45; Zvl. vyd. 17/01, s. 230, a oprava Úř. věst. 2004, L 195, s 16).

26 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. 2004, L 157, s. 45; Zvl. vyd. 17/02, s. 32, a oprava Úř. věst. 2004, L 195, s 16).

27 Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2011, s. 37.

hudební, kinematografické nebo audiovizuální dílo, k němuž navrhovatel údajně vlastní práva duševního vlastnictví, v síti tohoto poskytovatele za účelem zablokování přenosu souborů, jejichž výměna porušuje autorská práva (bod 54 a výrok).

Podle Soudního dvora totiž takový příkaz nerespektoval zákaz ukládat takovému poskytovateli obecnou povinnost dohledu, zakotvený v čl. 15 odst. 1 směrnice 2000/31/ES, a nedodržel požadavek zajistit spravedlivou rovnováhu mezi právem duševního vlastnictví na straně jedné a svobodou podnikání, právem na ochranu osobních údajů a svobodou přijímat a rozšiřovat informace na straně druhé (body 40 a 49).

V této souvislosti Soudní dvůr uvedl, že příkaz zavést sporný systém filtrování obnášel systematické analyzování veškerého obsahu, jakož i shromažďování a identifikování IP adres uživatelů, od nichž pochází protiprávní obsah odesílaný na síť, přičemž tyto adresy jsou vzhledem k tomu, že umožňují přesně určit totožnost uvedených uživatelů, chráněnými osobními údaji (bod 51). A dále by uvedený soudní příkaz mohl představovat zásah do svobody informací, neboť by hrozilo, že tento systém nebude dostatečně rozlišovat mezi protiprávním a legálním obsahem, takže by v důsledku jeho využití mohlo docházet k blokování sdělení s legálním obsahem. Nebylo totiž sporu o tom, že odpověď na otázku ohledně legality přenosu závisí také na uplatnění zákonných výjimek z autorského práva, které se v jednotlivých členských státech liší. V některých členských státech mimoto mohou být určitá díla volná nebo je mohou dotyční autoři zdarma uveřejnit na internetu (bod 52).

Soudní dvůr konstatoval, že dotyčný vnitrostátní soud by vydáním příkazu, který by společnosti Scarlet ukládal povinnost zavést sporný systém filtrování, nedodržel požadavek zajistit spravedlivou rovnováhu mezi právem duševního vlastnictví na straně jedné a svobodou podnikání, právem na ochranu osobních údajů a svobodou přijímat a rozšiřovat informace na straně druhé (bod 53).

Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. dubna 2012, Bonnier Audio a další (C-461/10, EU:C:2012:219)

Högsta domstolen (Nejvyšší soud, Švédsko) položil Soudnímu dvoru předběžnou otázku týkající se výkladu směrnic 2002/58/ES a 2004/48/ES v rámci sporu mezi společnostmi Bonnier Audio AB, Earbooks AB, Norstedts Förlagsgrupp AB, Piratförlaget AB a Storyside AB (dále jen „Bonnier Audio a další“) na straně jedné a Perfect Communication Sweden AB (dále jen „ePhone“) na straně druhé ve věci námitek posledně uvedené společnosti proti návrhu na nařízení sdělení údajů podanému Bonnier Audio a dalšími společnostmi.

V daném případě byly Bonnier Audio a další vydavatelskými společnostmi, mj. nositelkami výlučných práv k rozmnožování, vydávání a zpřístupnění 27 děl ve formě audioknih veřejnosti. Bonnier Audio a další měly za to, že jejich výlučná práva byla porušena tím, že těchto 27 děl bylo bez jejich souhlasu zpřístupněno veřejnosti prostřednictvím serveru FTP (file transfer protocol), který umožňuje sdílení souborů a přenos dat mezi počítači připojenými k internetu. Podaly proto ke švédským soudům návrh na nařízení sdělení jména a adresy osoby používající IP adresu, ze které byly předmětné soubory zřejmě vloženy.

V této souvislosti se Högsta domstolen, k němuž byl podán kasační opravný prostředek, dotázal Soudního dvora na to, zda unijní právo brání použití ustanovení vnitrostátního práva, přijatého na základě článku 8 směrnice 2004/48/ES, které umožňovalo, aby za účelem identifikace konkrétního účastníka bylo poskytovateli internetového připojení v občanskoprávním řízení nařízeno, aby majiteli autorského práva nebo jeho zástupci sdělil informace o účastníkovi, kterému byla přidělena IP adresa, která byla údajně použita při porušení uvedeného práva. Předpokládalo se, že navrhovatel příkazu předložil důkazy o porušení autorského práva a opatření je přiměřené.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že čl. 8 odst. 3 směrnice 2004/48/ES ve spojení s čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58/ES nebrání tomu, aby členské státy stanovily povinnost předávání osobních údajů osobám soukromého práva za účelem postihu porušení autorského práva před civilními soudy, ale ani tyto státy nezavazuje, aby takovou povinnost stanovily. Orgánům a soudům členských států nicméně přísluší, aby nejen vykládaly své vnitrostátní právo v souladu s těmito směrnicemi, ale rovněž dbaly na to, aby se neopíraly o takový jejich výklad, který by byl v rozporu s uvedenými základními právy nebo s jinými obecnými zásadami unijního práva, jako je například zásada proporcionality (body 55 a 56).

V tomto ohledu konstatoval, že dotčená vnitrostátní právní úprava k tomu, aby mohlo být sdělení dotčených údajů nařízeno, mimo jiné vyžadovala, aby existovaly skutečné důkazy porušení práva duševního vlastnictví k dílu, aby požadované informace mohly usnadnit vyšetřování porušení autorského práva nebo zásahu do takového práva a aby zájem na důvodech tohoto nařízení převažoval nad obtížemi nebo jinými škodami, které může toto opatření způsobit osobě, které je určeno, nebo jakémukoliv protichůdnému zájmu (bod 58).

V důsledku toho došel Soudní dvůr k závěru, že směrnice 2002/58/ES a 2004/48/ES nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, o jakou se jednalo v původním řízení, v rozsahu, v němž tato právní úprava umožňuje vnitrostátnímu soudu, jemuž byl předložen návrh na nařízení sdělení osobních údajů, podaný aktivně legitimovanou osobou, poměřit v závislosti na okolnostech každého případu a s ohledem na požadavky vyplývající ze zásady proporcionality dotčené protichůdné zájmy (bod 61 a výrok).

V. Vnitrostátní orgány dozoru

1. Rozsah požadavku nezávislosti

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 9. března 2010, Komise v. Německo (C-518/07, EU:C:2010:125)²⁸

Svým návrhem se Komise domáhala toho, aby Soudní dvůr určil, že Spolková republika Německo tím, že podřídila státnímu dohledu orgány dozoru na úseku zpracovávání osobních údajů v neveřejném sektoru v různých spolkových zemích, a tak nesprávně provedla požadavek „úplné nezávislosti“ orgánů pověřených zajistit ochranu těchto údajů, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývaly z čl. 28 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 95/46/ES.

Spolková republika Německo měla ale za to, že čl. 28 odst. 1 druhý pododstavec směrnice 95/46/ES požadoval funkční nezávislost orgánů dozoru v tom smyslu, že tyto orgány musí být nezávislé na neveřejném sektoru podléhajícím jejich dozoru a nesmí být vystaveny vnějším vlivům. Státní dohled vykonávaný v německých spolkových zemích podle názoru Spolkové republiky Německo přitom nebyl takovým vnějším vlivem, nýbrž mechanismem vnitřního dohledu nad administrativou uplatňovaným orgány, které patřily do stejného správního aparátu jako orgány dozoru a musely stejně jako poslední uvedené orgány plnit cíle směrnice 95/46/ES.

Soudní dvůr rozhodl, že záruka nezávislosti vnitrostátních orgánů dozoru stanovená směrnicí 95/46/ES má zajistit účinnost a spolehlivost dohledu nad dodržováním předpisů v oblasti ochrany fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a musí být vykládána ve světle tohoto cíle. Nebyla stanovena s cílem přiznat samotným těmto orgánům nebo jejich zaměstnancům zvláštní status, ale s cílem posílit

²⁸ Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2010, s. 34.

ochranu osob a organizací, kterých se jejich rozhodnutí týkají, přičemž orgány dozoru musí při plnění svých úkolů jednat objektivně a nestranně (bod 25).

Soudní dvůr měl za to, orgány, které mají pravomoc dohlížet na zpracování osobních údajů v neveřejném sektoru, musí požívat nezávislosti, která jim umožní plnit své úkoly bez vnějšího vlivu. Tato nezávislost vylučuje nejen jakýkoliv vliv vykonávaný dozorovanými organizacemi, ale i jakékoliv příkazy nebo jiný přímý či nepřímý vnější vliv, které by mohly ohrozit plnění úkolu, který spočívá v zajištění spravedlivé rovnováhy mezi ochranou práva na soukromí a volným pohybem osobních údajů, uvedenými orgány. Pouhé riziko, že by orgány dohledu mohly politicky ovlivňovat rozhodnutí příslušných orgánů dozoru, postačuje k narušení nezávislého plnění jejich úkolů. Mohlo by to vést k „předem dané poslušnosti“ těchto orgánů vůči rozhodovací praxi orgánu dohledu. Kromě toho role strážců práva na soukromí, kterou uvedené orgány dohledu zastávají, vyžaduje, aby jejich rozhodnutí, a tudíž i ony samotné, zůstávaly mimo jakékoliv podezření z podjatosti. Podle Soudního dvora tedy státní dohled vykonávaný nad vnitrostátními orgány dozoru není slučitelný s požadavkem nezávislosti (body 30, 36, 37 a výrok).

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 16. října 2012, Komise v. Rakousko (C-614/10, EU:C:2012:631)

Svou žalobou se Komise domáhala, aby Soudní dvůr určil, že Rakouská republika tím, že nepřijala veškeré právní předpisy nezbytné k tomu, aby právní úprava platná v Rakousku ohledně Datenschutzkommission (komise pro ochranu osobních údajů), která byla zřízena jako orgán dozoru nad ochranou osobních údajů, splňovala kritérium nezávislosti, nesplnila povinnosti, které pro Rakouskou republiku vyplývají z čl. 28 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 95/46/ES.

Soudní dvůr konstatoval nesplnění povinností ze strany Rakouska, když měl v podstatě za to, že kritérium nezávislosti orgánu dozoru, zakotvené směrnicí 95/46/ES, nespĺňuje členský stát, který zavedl právní rámec, na jehož základě je člen-tajemník uvedeného orgánu dozoru státním úředníkem, který podléhá služebnímu dohledu, jeho kancelář je začleněna do struktury vládního aparátu a předseda vlády dané země má ve vztahu k němu nepodmíněné právo na informace ohledně všech aspektů řízení orgánu dozoru (bod 66 a výrok).

Soudní dvůr nejprve připomněl, že výraz „zcela nezávisle“ uvedený v čl. 28 odst. 1 druhém pododstavci směrnice 95/46/ES znamená, že orgány dozoru musí požívat nezávislosti, která jim umožní plnit jejich úkoly bez vnějšího vlivu. Okolnost, že takový orgán požívá funkční nezávislosti, jelikož jsou jeho členové nezávislí a nejsou při výkonu svých funkcí vázáni žádnými pokyny, sama o sobě nepostačuje k tomu, aby orgán dozoru uchránila před jakýmkoli vnějším vlivem. Nezávislost požadovaná v tomto rámci přitom znamená nejen vyloučení přímého vlivu ve formě pokynů, ale také vyloučení jakékoli formy nepřímého vlivu, který by mohl usměřňovat rozhodnutí orgánu dozoru. Kromě toho vzhledem k úloze strážců práva na soukromí, kterou orgány dozoru zastávají, jejich rozhodnutí, a tudíž i tyto orgány samotné nesmí vzbuzovat žádné podezření z podjatosti (body 41–43 a 52).

Soudní dvůr upřesnil, že k tomu, aby vnitrostátní orgán dozoru mohl splňovat kritérium nezávislosti stanovené ve výše uvedeném ustanovení směrnice 95/46/ES, není nutné, aby pro něj byla vyhrazena samostatná rozpočtová položka, jak je tomu v případě rozpočtové položky stanovené v čl. 43 odst. 3 nařízení (ES) č. 45/2001. Členské státy totiž nejsou povinny do svých vnitrostátních právních předpisů zavést ustanovení obdobná ustanovením kapitoly V nařízení (ES) č. 45/2001 k tomu, aby byla zaručena celková nezávislost jejich orgánů dozoru, a mohou tedy stanovit, že z hlediska rozpočtového práva je orgán dozoru závislý na určitém ministerském útvaru. Poskytnutí lidských a materiálních zdrojů, které jsou nezbytné pro tento úřad, mu nesmí nicméně bránit ve „zcela nezávislém“ plnění svých úkolů ve smyslu čl. 28 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 95/46/ES (bod 58).

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 8. dubna 2014, Komise v. Maďarsko (C-288/12, EU:C:2014:237)²⁹

V dané věci se Komise domáhala, aby Soudní dvůr určil, že Maďarsko tím, že předčasně ukončilo mandát orgánu dozoru na ochranu osobních údajů, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají ze směrnice 95/46/ES.

Soudní dvůr rozhodl, že členský stát, který předčasně ukončí mandát orgánu dozoru na ochranu osobních údajů, neplní povinnosti, které pro něj vyplývají ze směrnice 95/46/ES (bod 62 a výrok 1).

Podle Soudního dvora totiž nezávislost, které musí požívat orgány dozoru příslušné dohlížet na ochranu uvedených údajů, vylučuje zejména jakékoliv příkazy a jakýkoliv jiný vnější vliv v jakékoliv podobě, ať již přímý, či nepřímý, který by mohl usměrňovat jejich rozhodnutí a ohrozit tak plnění úkolu, který spočívá v zajištění spravedlivé rovnováhy mezi ochranou práva na soukromí a volným pohybem osobních údajů, uvedenými orgány (bod 51).

Soudní dvůr mimoto připomněl, že funkční nezávislost sama o sobě nepostačuje k tomu, aby orgány dozoru uchránila před jakýmkoli vnějším vlivem, jelikož pouhé riziko, že by orgány státního dohledu mohly politicky ovlivňovat rozhodnutí orgánů dozoru, postačuje k narušení nezávislého plnění úkolů těchto orgánů. Kdyby přitom členský stát mohl libovolně ukončit mandát orgánu dozoru před uplynutím původně stanoveného funkčního období a nedodržel pravidla a záruky předem stanovené za tím účelem použitelnými právními předpisy, mohla by hrozba takového ukončení, která by se nad tímto orgánem vznášela po celou dobu výkonu jeho mandátu, vést k určité poslušnosti vůči politickým orgánům, která je neslučitelná s uvedeným požadavkem nezávislosti. Ani by v takové situaci nebylo možné mít za to, že orgán dozoru může za všech okolností konat bez podezření z podjatosti (body 52–55).

2. Určení použitelného práva a příslušného orgánu dozoru

Rozsudek Soudního dvora ze dne 1. října 2015, Weltimmo (C-230/14, EU:C:2015:639)³⁰

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (národní úřad pro ochranu údajů a svobodu informací, Maďarsko) uložil pokutu společnosti Weltimmo, zapsané do slovenského obchodního rejstříku a provozující internetové stránky s nabídkami nemovitostí v Maďarsku, protože nesmazala osobní údaje inzerentů na těchto stránkách, a to i přes jejich žádost v tomto smyslu, a předala tyto údaje společností zabývajícím se vymáháním dluhů s cílem dosáhnout zaplacení neuhrazených faktur. Podle maďarského orgánu dozoru tím společnost Weltimmo porušila maďarské právo provádějící směrnici 95/46/ES.

Kúria (Nejvyšší soud, Maďarsko), k němuž byl podán kasační opravný prostředek, měl pochybnosti ohledně určení rozhodného práva a pravomocí, které má maďarský orgán dozoru s ohledem na čl. 4 odst. 1 a článek 28 směrnice 95/46/ES. V důsledku toho položil Soudnímu dvoru několik předběžných otázek.

Pokud jde o použitelné vnitrostátní právo, Soudní dvůr rozhodl, že čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 4/46/ES umožňuje použití právních předpisů na ochranu osobních údajů jiného členského státu, než v němž je správce těchto údajů zapsán, za předpokladu, že tento správce vykonává prostřednictvím stálého zařízení na území tohoto členského státu efektivní a skutečnou činnost, byť minimální, v rámci níž je prováděno toto zpracování. Za účelem určení, zda tomu tak je, může předkládající soud zejména

²⁹ Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2014, s. 62.

³⁰ Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2015, s. 55.

zohlednit skutečnost, že činnost správce, v rámci níž k uvedenému zpracování dochází, spočívá v provozování internetových stránek s inzeráty na nemovitosti nacházející se na území daného členského státu, které jsou publikovány v jazyce tohoto státu, a že je tato činnost tedy zaměřena především, nebo dokonce zcela na uvedený členský stát. Předkládající soud může dále zohlednit skutečnost, že tento správce má v uvedeném členském státě zástupce, jehož úkolem je vymáhat pohledávky vyplývající z této činnosti, jakož i zastupovat správce ve správních a soudních řízeních souvisejících se zpracováním předmětných údajů. Soudní dvůr naopak upřesnil, že otázka státní příslušnosti osob dotčených tímto zpracováním údajů je irelevantní (bod 41 a výrok 1).

Pokud jde o příslušnost a pravomoci orgánu dozoru, jemuž byly v souladu s čl. 28 odst. 4 směrnice 95/46/ES předloženy stížnosti, Soudní dvůr měl za to, že tento orgán může tyto stížnosti zkoumat nezávisle na použitelném právu, a dokonce před zjištěním, které právo je na dotčené zpracování použitelné (bod 54). Jestliže však dospěje k závěru, že je použitelné právo jiného členského státu, nemůže ukládat sankce mimo území vlastního členského státu. V takové situaci musí na základě povinnosti spolupráce, kterou stanoví čl. 28 odst. 6 uvedené směrnice, požádat orgán dozoru tohoto druhého členského státu, aby konstatoval případné porušení tohoto práva a uložil sankce, pokud to uvedené právo umožňuje, a to případně na základě informací, které mu předá orgán prvního členského státu (body 57, 60 a výrok 2).

3. Pravomoci vnitrostátních orgánů dohledu

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 6. října 2015, Schrems (C-362/14, EU:C:2015:650)

V uvedené věci (viz rovněž oddíl III, nadepsaný „Předávání osobních údajů do třetích zemí“), Soudní dvůr zejména rozhodl, že vnitrostátní orgány dozoru jsou příslušné k dohledu nad předáváním osobních údajů do třetích zemí.

V tomto ohledu Soudní dvůr nejprve konstatoval, že vnitrostátní orgány dozoru disponují širokou škálou pravomocí a tyto pravomoci, které jsou demonstrativně vyjmenovány v čl. 28 odst. 3 směrnice 95/46/ES, jsou prostředky nezbytnými k plnění jejich úkolů. Uvedené orgány jsou tedy zejména nadány pravomocemi provádět šetření, jako je například pravomoc shromažďovat veškeré informace nezbytné pro splnění jejich úkolu dozoru, pravomocemi účinně zasáhnout, jako je například pravomoc dočasně nebo trvale zakázat zpracování údajů, nebo též pravomocí obrátit se na soud (bod 43).

Pokud jde o pravomoc dohledu nad předáváním osobních údajů do třetích zemí, Soudní dvůr rozhodl, že z čl. 28 odst. 1 a 6 směrnice 95/46/ES zřejmě vyplývá, že se pravomoci vnitrostátních orgánů dozoru vztahují na zpracovávání osobních údajů na území členského státu, jemuž tyto orgány podléhají, takže nejsou na základě tohoto článku 28 nadány pravomocemi v souvislosti se zpracováním takových údajů na území třetí země (bod 44).

Předání osobních údajů z členského státu do třetí země však jako takové představuje zpracování osobních údajů prováděné na území členského státu. Vzhledem k tomu, že vnitrostátní orgány dozoru jsou v souladu s čl. 8 odst. 3 Listiny a článkem 28 směrnice 95/46/ES pověřeny dohledem nad dodržováním unijních předpisů týkajících se ochrany fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů, každý z těchto orgánů je tudíž nadán pravomocí ověřit, zda předání osobních údajů z členského státu, kterému tyto orgány podléhají, do třetí země splňuje požadavky stanovené uvedenou směrnicí (body 45 a 47).

VI. Územní působnost právních předpisů EU

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 13. května 2014, Google Spain a Google (C-131/12, EU:C:2014:317)

V uvedeném rozsudku [viz rovněž oddíl II.3., nadepsaný „Pojem ‚zpracování osobních údajů‘“, a oddíl IV.1., nadepsaný „Právo na námitku proti zpracování osobních údajů („právo být zapomenut“)] Soudní dvůr rozhodl rovněž o územní působnosti směrnice 95/46/ES.

Soudní dvůr tak rozhodl, že zpracování osobních údajů je prováděno v rámci činností provozovny správce na území členského státu ve smyslu směrnice 95/46/ES, pokud provozovatel internetového vyhledávače zřídí v členském státě pobočku nebo dceřinou společnost určenou k podpoře prodeje a k prodeji reklamního prostoru nabízeného tímto vyhledávačem, která zaměřuje svou činnost na obyvatele tohoto členského státu, ačkoliv sám má sídlo ve třetím státě (body 55, 60 a výrok 2).

Za takových okolností jsou totiž činnost provozovatele vyhledávače a činnost jeho provozovny umístěné v dotčeném členském státě sice odlišné, ale přesto neoddělitelně spojené, jelikož činnost týkající se reklamního prostoru představuje prostředek k dosažení hospodářské výnosnosti dotčeného vyhledávače a zároveň je tento vyhledávač prostředkem umožňujícím provádění takovéto činnosti (bod 56).

VII. Právo veřejnosti na přístup k dokumentům orgánů Evropské unie a ochrana osobních údajů

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 29. června 2010, Komise v. Bavarian Lager (C-28/08 P, EU:C:2010:378)

Bavarian Lager, společnost založená za účelem dovozu německého piva pro restaurace a bary ve Spojeném království, nemohla daný produkt prodávat, jelikož velký počet provozovatelů výčepů ve Spojeném království byl vázán smlouvami o výhradním nákupu, které je zavazovaly nakupovat pivo od určitých pivovarů.

Podle právní úpravy Spojeného království ohledně dodávání piva (dále jen „GBP“) jsou britské pivovary povinny přiznat provozovatelům hostinců možnost nakupovat pivo pocházející z jiného pivovaru za podmínky, že se jedná o sudové pivo. Většina piv vyrobených mimo Spojené království přitom nemohla být považována za „sudová piva“ ve smyslu GBP, a tudíž nespádala do oblasti působnosti posledně uvedeného předpisu. Vzhledem k tomu, že Bavarian Lager měla za to, že uvedená právní úprava představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení dovozu, podala stížnost ke Komisi.

Během řízení o nesplnění povinnosti, které Komise zahájila proti Spojenému království, se dne 11. října 1996 uskutečnila schůzka mezi zástupci orgánů Společenství a správních orgánů Spojeného království, jakož i zástupci Confédération des Brasseurs du Marché Commun (CBMC). Orgány Spojeného království informovaly Komisi, že dotčená právní úprava bude změněna tak, aby lahvové pivo mohlo být prodáváno jakožto pivo pocházející odjinud stejným způsobem jako sudové pivo, která následně informovala společnost Bavarian Lager o přerušení řízení pro nesplnění povinnosti.

Bavarian Lager požádala o předání úplného zápisu ze schůzky konané v říjnu 1996 s uvedením jmen všech účastníků, avšak Komise následně tuto žádost zamítla rozhodnutím ze dne 18. března 2004, v němž uplatňovala zejména ochranu soukromí těchto osob, jak je zaručena nařízením o ochraně osobních údajů.

Bavarian Lager následně podala žalobu k Tribunálu, v níž se domáhala zrušení tohoto rozhodnutí Komise. Rozsudkem ze dne 8. listopadu 2007 Tribunál rozhodnutí Komise zrušil, když měl za to, že pouhé uvedení jmen osob ze seznamu účastníků schůzky, jež jednaly jménem subjektů, které zastupovaly, nenarušuje ani neohrožuje jejich soukromí. Komise, podporovaná Spojeným královstvím a Radou, podala v důsledku toho k Soudnímu dvoru kasační opravný prostředek proti uvedenému rozsudku Tribunálu.

Soudní dvůr nejprve uvedl, že pokud žádost založená na nařízení (ES) č. 1049/2001 o přístupu k dokumentům³¹ usiluje o přístup k dokumentům obsahujícím osobní údaje, ustanovení nařízení (ES) č. 45/2001 budou plně použitelná, včetně ustanovení, které příjemci předání osobních údajů ukládá povinnost prokázat nezbytnost jejich předání, a ustanovení, které subjektu údajů přiznává možnost kdykoliv z vážných a legitimních důvodů souvisejících s jeho osobní situací vznést námitky proti zpracování svých osobních údajů (bod 53).

Soudní dvůr následně konstatoval, že seznam účastníků schůzky konané v rámci řízení o nesplnění povinnosti, uvedený v zápisu z dané schůzky, obsahoval osobní údaje ve smyslu čl. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 45/2001, neboť osoby, které se tohoto zasedání zúčastnily, mohly být identifikovány (bod 70).

Nakonec dospěl k závěru, že Komise tím, že u osob, které neposkytly svůj výslovný souhlas s šířením jejich osobních údajů obsažených v daném zápisu, požadovala, aby byla prokázána nezbytnost předání takových osobních údajů, jednala v souladu s ustanoveními čl. 8 písm. b) uvedeného nařízení (bod 77).

Pokud totiž není v rámci žádosti o přístup k uvedenému zápisu na základě nařízení (ES) č. 1049/2001 předloženo výslovné a legitimní odůvodnění ani přesvědčivý argument prokazující nezbytnost předání daných osobních údajů, nemůže Komise zvážit jednotlivé zájmy zúčastněných osob. Nemůže tedy ani ověřit, zda jsou dány důvody domnívat se, že by takové předání mohlo poškodit legitimní zájmy subjektu údajů, jak to stanoví čl. 8 písm. b) nařízení (ES) č. 45/2001 (bod 78)³².

Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. července 2015, ClientEarth a PAN Europe v. EFSA (C-615/13 P, EU:C:2015:489)

Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) vytvořil pracovní skupinu s cílem vypracovat pokyny pro provedení čl. 8 odst. 5 nařízení (ES) č. 1107/2009³³, podle něhož žadatel o registraci přípravku na ochranu rostlin přiloží k dokumentaci veškerou EFSA stanovenou dostupnou oponentovanou odbornou literaturu o dané účinné látce a jejich relevantních metabolitech, která se týká vedlejších účinků na zdraví, životní prostředí a necílové druhy.

Návrh pokynů byl předložen k veřejné konzultaci a ClientEarth a Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) k němu předložily své připomínky. V této souvislosti předložily společně EFSA žádost o přístup k mnoha dokumentům vztahujících se k přípravě návrhu pokynů, včetně připomínek externích odborníků.

EFSA poskytl organizacím ClientEarth a PAN Europe přístup mimo jiné k individuálním připomínkám externích odborníků k návrhu pokynů. Uvedl nicméně, že jména těchto odborníků odstranil, a to

31 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. 2001, L 145, s. 43; Zvl. vyd. 01/03, s. 331).

32 Uvedený rozsudek byl prezentován ve výroční zprávě za rok 2010, s. 14.

33 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Úř. věst. 2009, L 309, s. 1).

v souladu s čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 1049/2001 a s unijními právními předpisy v oblasti ochrany osobních údajů, zejména s nařízením (ES) č. 45/2001. V tomto ohledu tvrdil, že zpřístupnění jmen těchto odborníků by znamenalo totéž co předání osobních údajů ve smyslu článku 8 nařízení (ES) č. 45/2001 a že podmínky, které citovaný článek vyžaduje k takovému předání, nebyly v projednávaném případě splněny.

ClientEarth a PAN Europe proto podaly k Tribunálu žalobu znějící na zrušení uvedeného rozhodnutí EFSA. Jelikož Tribunál uvedenou žalobu zamítl, podaly ClientEarth a PAN Europe proti danému rozsudku Tribunálu³⁴ kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru.

Soudní dvůr, zaprvé, uvedl, že vzhledem k tomu, že požadovaná informace by umožnila s jednotlivými konkrétními odborníky spojit jednotlivé připomínky, jedná se o informace o identifikovaných fyzických osobách, které tudíž představují soubor osobních údajů ve smyslu čl. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 45/2001. Jelikož pojmy „osobní údaje“ ve smyslu čl. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 45/2001 a „údaje o soukromí“ nelze směřovat, měl Soudní dvůr mimoto za to, že tvrzení organizací ClientEarth a PAN Europe, že sporné informace nespádají do soukromí dotyčných odborníků, je irrelevantní (body 29 a 32).

Zadruhé Soudní dvůr zkoumal argument organizací ClientEarth a PAN Europe založený na existenci atmosféry nedůvěry vůči EFSA, který je často obviňován z podjatosti, neboť se obrací na odborníky s osobními zájmy nutně vyplývajícími z jejich vazeb na průmyslnickou lobby, jakož i na nezbytnosti zajistit transparentnost rozhodovacího procesu tohoto úřadu. Uvedený argument se opíral o studii, která se zmiňovala o spojení většiny odborníků, již byli členy pracovní skupiny EFSA, s průmyslnickými lobby. V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že získání sporných informací bylo nezbytné k tomu, aby mohla být konkrétně ověřena nestrannost každého z těchto odborníků při plnění jejich odborných úkolů pro EFSA. V důsledku toho zrušil Soudní dvůr rozsudek Tribunálu, jelikož konstatoval, že Tribunál nesprávně rozhodl, že výše uvedený argument organizací ClientEarth a PAN Europe nepostačoval k prokázání nezbytnosti předání sporných informací (body 57–59).

Zatřetí pro účely posouzení legality sporného rozhodnutí EFSA Soudní dvůr zkoumal, zda neexistoval důvod domnívat se, že předáním mohly být poškozeny legitimní zájmy subjektů údajů. V tomto ohledu konstatoval, že tvrzení EFSA, podle kterého by zpřístupnění sporných informací mohlo vést k zásahu do soukromí a osobnosti uvedených odborníků, bylo obecnou úvahou, která jinak nebyla podepřena žádnou konkrétní okolností dané věci. Soudní dvůr měl naopak za to, že takové zpřístupnění by právě samo umožnilo vyvrátit předmětná podezření z podjatosti nebo by případně dotčeným odborníkům poskytlo příležitost zpochybnit – podle okolností i prostřednictvím dostupných procesních prostředků – opodstatněnost takových tvrzení o podjatosti. Vzhledem k uvedeným skutečnostem Soudní dvůr zrušil rovněž rozhodnutí EFSA (body 69 a 73).

* * *

Rozsudky uváděné v tomto přehledu jsou indexované v Přehledu judikatury v oddílech 1.04.03.07, 1.04.03.08, 1.04.03.11, 2.04, 2.05.00, 4.11.01 a 4.11.07.

---

³⁴ Rozsudek Tribunálu ze dne 13. září 2013, ClientEarth a PAN Europe v. EFSA (T-214/11, EU:T:2013:483).